Jaargang 107. Vrijdag, 20 October 1848. No. 84.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD VOOR DE STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

De DETAALLEESTER in het ARRONDISSEMENT *GRONINGEN* geeft kennis, dat van MAANDAG, den 23sten tot en met DINGSDAG, den 31 dezer Maand, ten zijnen **KANTORE** ter **INWISSELING** kunnen worden aangeboden **de oude Schellingen en Zesthalven en de ½ Guldens of Vijfstuiver stukjes.** — Een ieder zij daarbij wel indachtig, dezelve niet te vermengen met **25 centsstukken** of zoogenaamde **nieuwe kwartjes**, noch met zoogenaamde **Emder vieren** of andere vreemde **Munt**, in welk geval het aangebodene zal moeten worden afgewezen.

GRONINGEN, 19 October 1848.

RENGERS.

DONAU-VORSTENDOMMEN.

PESTH, 9 October.

Gisteren werden de berigten van den Weener opstand bekend. „*Latour*, de grootste vijand van ons vaderland," dus jubelen de Pesther bladen, „is opgehangen!" In het huis der vertegenwoordigers werd te gelijk met dit berigt het gevangen nemen van de generaals *Roth* en *Filippovics* (met 7500 soldaten) medegedeeld. In de vergadering der afgevaardigden betrad *Kossuth* de tribune en hield daar eene schitterende redevoering. „Nu de bewoners van Weenen de zaak der Magyaren bevorderd hebben, mag ook Hongarije Weenen niet verlaten; tegen geen' prijs kan men meer met de Camerilla onderhandelen, maar met opoffering van alles moet men het volk van Weenen bijstaan." — De Regering wordt aan het comité van lands-verdediging opgedragen, *Kossuth* tot president benoemd, en besloten, dat nog dienzelfden dag gewapende manschappen naar Weenen zouden optrekken.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 11 October.

De afgeloopene nacht was zeker de onrustigste, welke de stad Weenen sedert het bombardement van *Napoleon* in 1809 beleefd heeft. In de straten zag men tot het aanbreken van den dag slechts gewapende mannen, welke deels alleen, deels in troepen zwijgend en ernstig voorttrokken. Achter en op de barricades legeren nog even als gisteren gewapende kielmannen bij de wachthuizen. Vooral is het zeer levendig op de wallen en bastions der stad. Bij de poorten staan kanonnen, welke de toegangen der stad bestrijken, met brandende lonten. Daarnevens zijn geheele kompagniën van allerlei gewapenden gelegerd. In het geheel zullen 8- a 10,000 man zich *op de wallen* bevinden.

In den afgeloopen nacht zijn al de huizen verlicht geweest, verscheidene poorten der stad werden gebarricadeerd. Buiten de poorten heerschte groote beweging.

De keizerlijke troepen verschansen zich bij Presburg en staan in verbinding met *Jellachich* en *Auersperg*. De generaal *Roth*, — die *niet*, zoo als gemeld is, geslagen schijnt, — rukt ook op Weenen aan. Het studentencomité verklaart, niet te willen vechten met *Auersperg*. — Men zegt, dat *Auersperg* het kommando nedergelegd heeft en dat *Schwarzenberg* in zijne plaats is getreden. — De gemeenteraad heeft 70,000 patronen doen vervaardigen. De landstorm is georganiseerd.

Bij het aanbreken van den morgen van gisteren ontving men de zekerheid, dat *Jellachich* van Kaiser-Ebersdorff in aantogt was, en generaal *Auersperg* versterking had ontvangen. Toen beproefde de veiligheids-commissie nog eene minnelijke schikking en verzocht den generaal *Auersperg* zijne telling te verlaten.

Het ministerie heeft toen eene depêche aan *Jellachich* gezonden, waarin hem onder het oog werd gebragt, dat hij Oostenrijksch grondgebied tot de kampplaats van een Hongaarsch-Croatischen strijd zou maken, en het zijn pligt was geweest, daartoe vooraf vergunning te vragen.

— In de zitting van den Rijksdag van gisteren avond, deed *Prado* rapport van zijne zending naar *Jellachich*; deze had hem de volgende schriftelijke verklaring medegegeven: „De redenen, die hem bewogen hebben op Weenen aan te rukken, zijn die van een' staatsdienaar en van een' krijgsman; in eerstgenoemde hoedanigheid moet hij de regeringloosheid te keer gaan; als militair bepaalt het kanongebulder zijne rigting. Zijn hoofddoel is het handhaven der monarchij. Door Hongaarsche benden werd hij niet achtervolgd, en zoo zij hem op Oostenrijkschen bodem mogten komen aanvallen, zou hij ze met geweld weten af te slaan. Hier, op Oostenrijkschen bodem, kende hij geene Croatische en Hongaarsche, maar louter Keizerlijk-Koninklijke troepen.

(Get.) JELLACHICH.

In de zitting van den Rijksdag van heden werd een voorstel gedaan en aangenomen, om eene deputatie naar den Keizer te zenden, om hem nopens den hagchelijken stand van zaken in te lichten.

— De laatste berigten omtrent den Keizer zijn van den 10den, des middags te 12 uur, als wanneer hij te Krems was aangekomen, vergezeld van 4 a 5000 man troepen en 8 stukken geschut. De bewoners van Stein hadden Z. M. willen tegenhouden, door het afbreken van eene brug, doch waren daarin verhinderd. Zoo als gemeld wordt, zou de Keizer van Krems den weg naar Praag hebben ingeslagen.

— Volgens berigten van den 10den uit Praag, was de stemming in die stad zeer ten gunste van den Keizer en den Banus. De meeste afgevaardigden naar den Oostenrijkschen Rijksdag uit Bohemen waren te Praag aangekomen en hadden van dáár eene proclamatie opgesteld, waarbij zij al degenen, die hunne partij zijn toegedaan, tegen den 20sten October te Brunn in Moravie bijeenroepen, ten einde aldaar maatregelen te nemen in het belang van het bedreigde bestaan der Oostenrijksche monarchij.

— Te Raab werd den 7den Oct. het eerst iets bekend nopens de revolutie te Weenen. Generaal *Moga* bevond zich dien dag aan het hoofd van 40,000 man Hongaren voor de stad, en heeft dezelve even als Komorn weder bezet. Dit leger zou verder op Wiesselburg rukken, en nadert alzoo Weenen. — *Jellachich* geraakt hierdoor tusschen twee vuren.

Van den 12den. Noch gisteren, noch heden is beurs gehouden; aan handel wordt niet gedacht. Ieder vlugt uit de stad of barricadeert zich in zijn huis. De gemoederen zijn in de angstigste spanning; algemeen houdt men het er voor, dat er door de troepen eene ernstige onderneming tegen de stad zal worden gedaan. Velen verwachten zelfs geene redding, dan van een zoo gevreesd uiterste. De provinciën schijnen het gedrag der burgerij van Weenen zeer af te keuren.

's Namiddags, 4 uur. In den toestand der stad is eene belangrijke verandering gekomen. De troepen van den generaal *Auersperg*, welke tot dus ver in de Schwarzenbergsche tuinen gelegerd waren geweest, zijn in den loop van dien dag opgebroken. *Ook de Banus* Jellachich *is afgetrokken, en wel zuidwaarts* naar Neustad, zoo men meende, uit vrees voor het aanrukkende Hongaarsche leger. Volgens de laatste berigten van dit leger stond het, 30,000 man sterk, in de nabijheid van Brück, en wachtte het dáár de bevelen van den Oostenrijkschen Rijksdag af, alvorens de Oostenrijksche grenzen te overschrijden.

Te 1 uur is er alarm geslagen; de voorposten van het Croatisch leger hadden onze nationale garden aan de poort van den landweg aangetast; na het wisselen van eenige schoten zijn zij evenwel weder afgetrokken. Eenige adjudanten, die van eene veldontdekking terug komen, berigten, dat het vijandelijke leger op den Weener en den Lagen Berg aan het opbreken is; de beweging der Croatische troepen is in de rigting van Neustad. Het schijnt derhalve, dat het Hongaarsche leger werkelijk in aantogt is en dat *Jellachich* vermijden wil voor de poorten van Weenen te moeten slag leveren, alzoo hem daar 40 of 50,000 man in den rug zouden kunnen vallen.

Sedert zes dagen staat de bevolking onder de wapenen en geniet bijna geene rust, dag of nacht, wegens de aanhoudende ongerustheid, waarin de stad ten opzigte van een aanval des vijands verkeert, en het herhaalde alarm, dat er telkens geslagen wordt.

— In de zitting van den Rijksdag van gisteren avond heeft een door de vergadering naar Z. M. afgezonden afgevaardigde verslag omtrent zijne zending gedaan, waaruit blijkt, dat Z. M. de zendelingen van den Rijksdag niet had willen ontvangen, maar den afgevaardigde *Löhner* den volgenden dag bij zich ten gehoore zou toelaten. Tevens werd het berigt ontvangen, dat de minister *Hornborstel* met een' brief van Z. M. uit Hadersdorf naar Weenen was vertrokken.

Daarna las *Borrosch* het door hem opgestelde adres voor, waarin de Keizer opmerkzaam gemaakt wordt op het dreigende gevaar van een' burgeroorlog en dringend wordt uitgenoodigd, naar zijne residentie-stad terug te keeren. Dit adres werd aangenomen.

In deze avondzitting zeide de minister van financiën *Kraus*, dat het den gemeenteraad wenschelijk is voorgekomen, de belasting op de consumtie eenigen tijd voor Weenen te schorsen, weshalve hij voorstelt gemagtigd te worden, om die belasting op te heffen voor het meel, het graan, de peulvruchten en het brood. De gevraagde magtiging wordt hem verleend.

Later is medegedeeld, dat de afgevaardigde *Löhner* bij den aartshertog *Frans Karel* ten gehoore was toegelaten, en tevens een manifest van den Keizer had toegezonden, uit Herzogburg gedagteekend, 't welk niet was gecontrasigneerd en onder het landvolk werd verspreid. De Keizer liet zich in dat stuk zeer ongunstig uit over de thans in Weenen bovendrijvende partij, en verklaarde, dat hij zich in eene andere stad over de verder te nemen maatregelen zou beraden.

In de ochtendzitting van heden deelde *Schuselka*, als rapporteur van de permanente commissie, het berigt mede, dat er een Hongaarsch leger aanrukte, dat de graaf *Auersperg* zijne positie verlaten had en zich tot den Rijksdag had gewend omtrent hetgene hij te doen had; zoo lang echter het volk nog gewapend was, wilde hij niet te Weenen komen. Hem werd te kennen gegeven, dat het volk niet ontwapend konde worden, dat *Auersperg* als opperbevelhebber van Beneden-Oostenrijk het bevel over alle troepen aldaar, en dus ook over *Jellachich* had, en dezen dus moest gelasten terug te trekken. Een nader schrijven van *Auersperg* meldde, dat hij met den Banus onderhandelde, dat hij zijne positie verlaten had en bij Eizensdorf wilde kantonneren. De verlatene positie was dadelijk door de nationale garde bezet. De aftogt van *Auersperg* geleek veel op eene vlugt.

In de avondzitting van heden deelde *Schuselka* mede, dat er eene deputatie van den Hongaarschen Rijksdag met een adres is aangekomen, waarin de Hongaren beloven de bewoners van Weenen in het verdedigen der vrijheid te zullen ondersteunen.

Van den 13den. Sedert gisteren is niet veel verandering voorgevallen in den staat van zaken, behalve dat men beducht begint te worden, dat uit Bohemen een nieuw gevaar losbarst. Prins *Windischgrätz* moet namelijk tot opperbevelhebber van de troepen voor Weenen benoemd zijn. Hij heeft reeds eene proclamatie in Moravië doen verspreiden, waarin hij te kennen geeft, de rust te Weenen te willen herstellen. — De afgevaardigden te Praag toonen zich vijandig tegenover die van Weenen.

De Weener bevolking was zóó strijdlustig, dat zij slechts door de gestrenge bevelen van den Rijksdag kan teruggehouden worden van een' aanval op de Croaten. — In de stad heerscht de volmaaktste orde.

Van Saltzburg is een corps professoren en studenten aangekomen, om met de volkspartij mede te vechten.

— In de Rijksdags-zitting van heden morgen werd besloten, dat al de afgevaardigden, die zich eigenmagtig verwijderd hadden, zich onverwijld naar hunnen post moeten begeven, en dat elke andere vergadering buiten den Rijksdag onwettig was. — Het adres van *Borrosch* aan den Keizer tot een' vereenigden Rijksdag te Weenen is reeds afgezonden.

Het door de ministers *Doblhof* en *Bach* ingediend ontslag is door den Keizer aangenomen.

[De Weener post is ook in Holland gisteren niet aangekomen. Het is te hopen, dat geene noodlottige gebeurtenissen deze vertraging veroorzaakt hebben. De berigten, welke aangaande Weenen in nadere dagbladen voorkomen, loopen niet verder, dan tot den 13den, des namiddags. In de hoofdstad bleef men altijd in spanning verkeeren. Men wist niets zekers omtrent de stelling van de legers van *Jellachich* en *Auersperg*; aan de geruchten van beider vereeniging werd geen geloof gehecht. Men zeide, dat de Keizer te Ollmütz was aangekomen.

Een aan de Redactie van het *Amst. Handelsblad* medegedeelde brief uit Weenen van den 14den dezer meldt, dat dien dag in den stand der aangelegenheden geene verandering was gekomen, alleen dat *Jellachich* zijn hoofdkwartier te Schönbrunn had opgeslagen. Er was dien dag beurs gehouden, doch zonder affaire.]

PRAAG, 14 October.

Hier is een plakkaat aangeslagen, geteekend door *Windischgrätz*, waarin hij te kennen geeft, dat hij vertrekt met zijne troepen, om den geheiligden persoon des Keizers en de eenheid van de constitutionele monarchie te verdedigen.

BERLIJN 14 October.

Eergisteren avond hebben wij hier weder onrustige tooneelen beleefd. De burgerwacht rukte uit om te beletten, dat de aangekondigde demonstratie, om het beeld van generaal *Wrangel* (eene stroo-pop aan den hoorn van een' os gebonden) plegtig te verbranden, werd ten uitvoer gebragt, en dit gelukte haar. Later kwamen de kanaal-arbeiders in beweging, om eene machine, die hen van werk beroofde, zoo ze meenden, te verbranden. De burgerwacht moest hier de bajonet gebruiken. Aanstaanden Zondag zal er eene groote volksvereeniging worden gehouden ter teekening eener stormpetitie, die vraagt: *Ontbinding van 't ministerie; — benoeming van een ministerie* **Waldeck**; *— ontslag van generaal* **Wrangel**; *— amnestie voor alle politieke gevangenen; — handhaving der burgerwacht.* — De overheid is op een' of anderen aanval voorbereid; de troepen zijn in de kazernen geconsigneerd, en de bevelhebbers is aanbevolen, hunne manschappen slagvaardig te houden.

Hier uit Weenen van den 12den ontvangene berigten verzekeren, dat de Keizer met 4000 man ruiterij te Ollmutz is aangekomen en *Windischgrätz*, *Wessenberg* en *Jellachich* aldaar bij zich heeft doen ontbieden. Na de aankomst van dezen zoude besloten zijn, DE TROEPEN UIT DE ONDERSCHEIDENE PROVINCIËN TEGEN WEENEN TE DOEN OPRUKKEN. Men verwachtte, dat die troepen den 13den voor de stad zouden komen opdagen, en met Rusland zou een kartel gesloten zijn, houdende, dat, in gevalle er in Gallicië, nadat de Gallicische regementen het verlaten zullen hebben, onlusten mogten ontstaan, Russische troepen, op aanzoek van de Oostenrijksche Regering, over de grenzen zouden trekken en zich onder de orders van eenen Oostenrijkschen generaal stellen.

Van den 15den. De geboortedag des Konings van Pruissen is heden alhier gevierd en rustig afgeloopen.

— De clubs zijn hier weder in volle werking, maar behoeven toch eene reorganisatie. In de democratische vrouwen-clubs is reeds de oneenigheid uitgebroken, die haar sinds lang bedreigde. Onder de leiding van jonkvrouwe *Lucia Lenz* heeft zich een aantal medeleden, als vrouwenclub, onder den titel *Germania* geïnstalleerd.

FRANKFORT, 14 October.

Naar men verneemt, zijn professor *Welcker* en generaal *Mosle* gisteren avond als commissarissen van het Rijksbestuur naar Weenen vertrokken. — De majoor *Deets*, afgevaardigde voor het Duitsche Parlement, is tot opperbevelhebber van deze stad benoemd.

— Het heden verschenen nommer van het Rijks-Staatsblad bevat het volgende, op den 10den dezer uitgevaardigde bevel: „De Rijksbestuurder ter uitvoering van het besluit der Rijksvergadering van den 14den Junij j.l., beveelt als volgt: „Ten einde een begin voor de Duitsche vloot vast te stellen, zal, bij wijze van omslag naar de bestaande bondsmatricule, *voorloopig eene som van* 5,250,000 *guldens* beschikbaar gesteld worden." [De onlangs in onze Bijzondere Berigten geuite verwachting ten deze is dus al spoedig verwezenlijkt.]

— Men spreekt hier van eene voorgenomene opheffing van alle monarchale staten van Duitschland, die minder dan 100,000 inwoners hebben Liechtenstein, Hohenzollern en Waldeck zouden daardoor geheel ter zijde geschoven worden.

— Op den 20sten dezer zal te Wurzburg een congres der bisschoppen van Duitschland gehouden worden, om over de houding te beraadslagen, welke zij thans, na de besluiten der Duitsche Nationale Vergadering, betreffende de betrekkingen van de kerk tot den staat en het onderwijs, zullen hebben aan te nemen.

Van den 15den. Brieven uit Warschau bevestigen, dat een Russisch leger gereed staat, om, in geval van een' oorlog in Italië, de Oostenrijkers ter hulp te komen.

Van den 16den. In de zitting der Nationale Vergadering van heden ging de vergadering over tot de beraadslaging over de aanklagt tegen de afgevaardigden *Zitz Schlöffel* en *Simon*. De uitslag der beraadslagingen was, dat de vergadering het voorstel van de commissie met 245 tegen 140 stemmen aannam, zoodat het verlof gegeven werd, om de heeren *Zitz*, *Schlöffel* en *Simon* te vervolgen.

HAMBURG, 14 October.

In den afgeloopen nacht is de scheepsbeschuitbakkerij van de heeren *A. H. Sillem en Co.* alhier, totaal afgebrand; de geheele bezitting was voor 297,000 mb. verzekerd.

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, 14 October.

Het staats-proces te Clonmel wordt geregeld voortgezet; de tweede beschuldigde *M'Manus* is ook veroordeeld, maar, even als *M'O'Brien*, door de jury aan de koninklijke genade aanbevolen. De zaak van *O'Donoghue* is thans aangevangen.

— Thans bevinden zich op het eiland Jamaïca niet minder dan een zestal gewezene presidenten van onderscheidene republieken in Zuid-Amerika, als: de generaals *Boyer* en *Rivierre* van de republiek Haïti; generaal *Santa Anna* van Mexico; generaal *Lavalle* van Peru; generaal *Flores* van Ecuador en generaal *Paez* van Venezuela.

FRANKRIJK.

PARIJS, 14 October.

Heden ochtend is eindelijk een bijvoegsel van het regeringsblad verschenen, het besluit inhoudende van het hoofd van het Uitvoerend Bewind, onder dagteekening van den 13den October, waarbij wordt aangenomen het ontslag der heeren *Sénard*, *Recurt* en *Vaulabelle*, en in hunne plaats, als ministers van buitenlandsche zaken, openbare werken en onderwijs worden benoemd de heeren *Dufaure*, *Vivien* en *Freslon*.

De wijziging van het kabinet wordt zeer verschillend beoordeeld. Over het algemeen schijnt zij slechts matig te voldoen. De *roode-republikeinen* zijn, gelijk men ligtelijk kan nagaan, fel verbolgen over de benoeming van personen, die vóór den 24sten Februarij aan de vestiging der Republiek zelfs niet gedacht hebben.

Ook de republikeinen *van den vorigen dag* zijn zeer ontevreden over den loop der zaken.

Doch ook de republikeinen *van den volgenden dag* zijn met het gebeurde niet tevreden; zij meenen, dat er òf te veel, òf niet genoeg is gedaan, en dat de generaal *Cavaignac*, na zich in de armen dier partij te hebben geworpen zich geheel van de republikeinen *van den vorigen dag* had behooren los te maken.

— In de zitting der Nationale Vergadering van heden is de verandering van het ministerie ter spraak gebragt, en heeft de afgevaardigde *Portalis* deswege inlichtingen gevraagd. De generaal *Cavaignac* heeft daarop geantwoord, en verlangd, „dat de Vergadering, door het nemen van een besluit, zou doen blijken, of het tegenwoordige ministerie al dan niet haar vertrouwen bezit." — De generaal heeft verklaard, dat de Vergadering het regt had, om zoowel de ontslagene ministers, als de pas benoemde te hooren, ten einde daarna eene beslissing te nemen, van welke het zou afhangen, of hij, *Cavaignac*, en de overige ministers zullen aanblijven, of aftreden. De generaal heeft echter te kennen gegeven, dat, ingeval dit besluit niet ten gunste van het nieuwe kabinet mogt uitvallen, hij tegelijk met hetzelve van het hoog bewind afstand zou doen. De beraadslaging over dit hoogst gewigtige onderwerp is vastgesteld op Maandag aanstaande.

— Het ministerie, zoo als het thans is zamengesteld, bestaat uit de heeren: *Marie* justitie, *Bastide* buitenl. zaken, *Lamoricière* oorlog, *Verninhac* marine en koloniën, *Dufaure* binnenl. zaken, *Thourret* landbouw en koophandel, *Freslon* openbaar onderwijs en eeredienst, *Goudchaux* financiën, en *Vivien* openbare werken.

— Men spreekt van het ontslag van een aantal hooge ambtenaren. Onder anderen wordt gemeld, dat de heeren *Ducoux* en *Trouvé Chauvel* hebben bedankt, de eerste als prefect van het departement van de Seine; de tweede als prefect van policie.

[De heer *Ducoux* moet aan den heer *Dufaure* in het aangezigt gezegd hebben, dat hij hem niet als republikeinschgezind genoeg beschouwde, om in administratieve betrekking met hem te treden. — In den loop van den dag had ook het gerucht geloopen, dat geheel het stedelijk bestuur van Parijs aftrad; maar dit is sedert weersproken.]

— De wijziging van het kabinet en de staatkundige gebeurtenissen in het buitenland trekken hoofdzakelijk de aandacht der afgevaardigden. De ontzettende voorvallen te Weenen schijnen allezins te strekken tot verlevendiging van den moed dergenen, die bij eene omverwerping der maatschappelijke orde hier te lande een middel meenen te zien, om hunne eigene belangen te bevorderen.

— Men meent te weten, dat het nieuwe kabinet, met dogmerk om zich te populariseren, de amnestie van al de gedeporteerden zal voorstellen.

— Gisteren avond heerschte er in de clubs en inzonderheid in dien der *Acacius*, die in de straat Saint-Antoine gehouden wordt en waar de heethoofdigste werklieden en de meest demagogische redenaars zich verzamelen, eene niet veel goeds voorspellende opgewondenheid; zij was door de Weener gebeurtenissen te weeg gebragt. Men heeft er met razende geestdrift toegejuicht, dat *het volk zoo van pas de ministers weet op te hangen*; uitjouwingen, geknor (*groanings*), zoo als *John Bull* het hooren laat, gefluit heeft de namen van *Cavaignac*, *Dufaure* en *Vivien* begroet, toen men vernam, welk een ministerie er uit de smeltkroes der regering, waarin sedert eenige dagen zoo veel weifelingen gegist hadden, voortgekomen was; en wanneer de redenaar een dier namen uitsprak, riep de menigte, bij het hooren dier achtingwaardige namen, telkenmale: *Men zal hem ophangen! Men zal hem ophangen, als te Weenen!*

— De abt *Salvi*, buitengewoon gezant van het Romein-

sche hof in het Oosten, is, naar men zegt, door onze Regering belast met de taak, om, door tusschenkomst met onzen zaakgelastigde te Canton, een traktaat te sluiten met het Hemelsche Rijk.

— Zoo als men weet, wordt sedert jaren eene aanzienlijke hoeveelheid mest uit Frankrijk uitgevoerd. Men zegt, dat bij de Regering, in het belang van den landbouw, het voornemen bestaat, om den uitvoer met hooge regten te bezwaren.

— Dezer dagen is in Spanje eene zamenzwering ontdekt. De heeren *Escosura* en *Moreno*, die beiden vroeger leden van het Spaansche kabinet zijn geweest, zijn dezer dagen in de nabijheid van de Spaansche grenzen, op Fransch grondgebied gevangen genomen, als schuldig van aan die zamenzwering te hebben deelgenomen.

Van den 16den. De dagbladen houden zich thans bijkans uitsluitend bezig met de laatste verandering van het ministerie. De gematigde dagbladen zijn over 't algemeen zeer tevreden over de wending, die de zaken thans genomen hebben. De voornaamste ultra-republikeinsche organen zijn zeer ternedergeslagen en zien in de komst van de heeren *Dufaure* en *Vivien* aan het hoog bewind de zegepraal van de partij, die den terugkeer van de vorige orde van zaken verlangt. De kleine dagbladen nemen uit de wijziging van het ministerie aanleiding, om de menigte op te ruijen en tot tegenstand aan te sporen.

[De heeren *Dufaure* en *Vivien* hebben, gelijk bekend is, vroeger deel genomen aan een ministerie onder Koning *Lodewijk Philips.*]

— Onder de personen, die zeer verbolgen zijn over den welligt niet geheel onverwachten loop, dien de zaken hier te lande thans genomen hebben, behoort genoemd te worden de heer *Ducoux*, die werkelijk zijn ontslag heeft genomen als prefect van policie, en te dier zake een' zeer scherpen brief heeft gezonden aan het hoofd van het Uitvoerend Bewind. De aanhef van dat stuk luidt als volgt:

„Burger-Voorzitter! gij hebt een nieuw ministerie te zamengesteld, hetwelk, naar mijne wijze van zien moet worden aangemerkt als de verwezenlijking (personification) der contra-revolutie. De Republiek zal, na slechts acht maanden te hebben bestaan, bestuurd worden door mannen, die te allen tijde al hunne geestvermogens, al hunne krachten hebben aangewend, om hare vestiging op elke wijze tegen te gaan. De door u gevolgde staatkunde is welligt slim en goed doordacht, maar ik begrijp die niet, en keur die nog veel minder goed."

— Er is eene associatie opgerigt, onder den titel: *Republikeinsche Vereeniging tegen de herstelling van het Koningschap.* De bijdrage van ieder lid bedraagt 6 francs 's jaars. De ontwerpers hopen op 25,000 leden in Parijs, terwijl zij verwachten, dat het genootschap zich snel over Frankrijk en in het buitenland verbreiden zal.

— Een der Piëmontesche dagbladen bevat het antwoord, hetwelk door den Koning *Karel Albert* is toegezonden aan zekeren kolonel *Bonnefond*, die had aangeboden, om, met een door hem aangeworven Fransch-Italiaansch legioen van omtrent 4000 man, den Piëmontezen te hulp te komen. Z. M. heeft hem, in overleg met zijne ministers, doen antwoorden, dat, *vermits de Fransche Regering hem hulp had toegezegd, in geval de vijandelijkheden mogten worden hervat*, de Sardinische Regering geene bijzondere hulptroepen in dienst kon nemen.

— Het Italiaansche foederale congres heeft op den 11den dezer zijne eerste zitting te Turin gehouden. *Andrea Romeo*, *Vincent Gioberti* en *Mamiani* zijn tot voor- en onder-voorzitters benoemd. Reeds in deze eerste zitting heeft die vergadering zich krachtig voor den oorlog tegen Frankrijk verklaard.

— Men zegt, dat de inwoners van Melazzo in opstand geraakt zijn en al de Napolitanen vermoord hebben; even zoo zegt men, dat de koninklijke troepen nabij Aciroalo eene bloedige nederlaag geleden hebben; eindelijk zegt men, dat de Engelsch-Fransche vloot zich verzet heeft tegen de opbrenging door een Napelsch vaartuig van een schip, dat met wapenen en amunitiën voor de Sicilianen geladen was.

Van den 16den. De tijdingen van hier zijn heden van geruststellender aard. Het nieuwe ministerie vroeg een crediet van 100,000 frs. voor geheime uitgaven, en gaf daarvoor zijn programma in ruiling. — De heer *Sénard* deelde ophelderingen mede, *waarom* en *hoe* hij en zijne collega's uit het ministerie traden, die met genoegen werden aangehoord.

De Vergadering gaf ten slotte haar votum van vertrouwen aan het ministerie *Cavaignac* met 155 stemmen. — Zoo zijn er dus in de Nationale Vergadering van Frankrijk slechts 155 stemmen, die hunne ondersteuning weigeren aan het gewijzigd Kabinet, dat beproeven zal, de Republiek gelukkig en voorspoedig te doen zijn, door de republikeinen van den vorigen dag tot zulk een verheven doel te vereenigen met hunne broeders van den volgenden dag. Eene wijze staatkunde wees sinds langen tijd op dien weg, den eenigen tot heil.

[Het besluit van vertrouwen, hetwelk de regering verlangd had, is alzoo met eene meerderheid verleend geworden, grooter dan men na al het voorafgegane verwachten kon: voor hebben het gestemd 570, tegen 155 leden. Dit zoo gunstig verschil, hetwelk zelfs in de vergadering een' indruk van verbazing scheen te maken, schijnt inzonderheid te danken geweest te zijn van eene redevoering, door den nieuwen minister van binnenlandsche zaken, den heer *Dufaure*, tegen het einde der zitting gehouden.]

— De *Moniteur Universel* behelst een' staat van de ontvangst der belastingen en indirecte inkomsten, gedurende de negen eerste maanden van 1848, vergeleken met die der negen eerste maanden van 1847. Dezelve geeft eene vermindering van 102,362.000 fr. De vermindering over het eerste halfjaar van 1848, vergeleken met dat over 1847, bedroeg 61,818,000 fr., hetwelk voor de beide eerste kwartalen gemiddeld eene vermindering oplevert van 30,904.000 fr.; de vermindering over het derde kwartaal bedraagt 40,544,000 fr.

BELGIE.

BRUSSEL, 13 October.

Den Koning heden middag in het palys aengekomen, heeft zich omtrent ten 1 uer na de ten-toonstelling der schilderyen begeven.

Verscheyde nationale wachten van Parys, waer onder eenige officieren, bevonden zich by de ten-toonstelling. Den Koning hun naderende, vroeg hen van waer zy kwamen. Eenen der officiers heeft aen den Koning geantwoord:

„Wy komen van Ryssel; wy hebben van onze medevaderlanders vernomen dat gy in Belgenland op eene zeer onderscheydene en vriendelyke wyze ontfangen waren geworden, en wy zyn gelukkig daer voor onze dankbaerheyd aen Zyne Majesteyt te konnen uytdrukken."

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 16 October.

In de Vereenigde zitting van de beide Kamers der Staten Generaal heeft heden plaats gehad de opening van het zittingjaar 1848. Nadat de leden der beide Kamers zich hebben verzameld in de vergaderzaal van de Tweede Kamer, wordt tegen half één de vergadering door den heer jhr. *H. R. Trip* geopend, die door den Koning benoemd is tot voorzitter der Eerste Kamer, gedurende de aanstaande zitting der Staten Generaal. Te een uur vervoegen zich Hunne Exc. de ministers, alsmede de leden van den raad van State in de vergaderzaal. Na een kort tijdsverloop wordt de nadering van Z. M. den Koning aangekondigd, die zich met HH. KK. HH. den Prins van *Oranje* en Prins *Henderik* der Nederlanden naar het gebouw der Staten Generaal begeven heeft. De Koning, ter vergaderzaal binnengeleid, plaatst zich op den troon en houdt, terwijl HH. KK. HH. de Prinsen naast Hoogstdenzelven gezeten zijn, de navolgende openingsrede.

EDEL MOGENDE HEEREN!

„Het zal voorzeker Uwe goedkeuring wegdragen, dat Ik mij bij de opening dezer zitting onthoude van het gebruik te volgen, om, als tot inleiding der werkzaamheden, een overzigt te geven van den toestand des lands, en van de voornaamste wets-ontwerpen, welke zullen worden aangeboden.

„De bestemming toch dezer vergadering is van meer bijzonderen en voorbijgaanden aard, en deze beide Kamers der Staten Generaal zullen eerlang worden vervangen door anderen, zamengesteld en gekozen volgens de voorschriften, die, bij de herziening der Grondwet in de naauwelijks afgeloopene zitting tot stand gebragt, in de wet zijn opgenomen en weldra plegtig zullen worden afgekondigd.

„Desniettemin, Edel Mogende Heeren! kan Ik mij niet weerhouden, bij deze gelegenheid, de overtuiging uit te spreken, dat er zich in den algemeenen toestand des Vaderlands, in aanmerking genomen het zorgvolle der tijdsomstandigheden, onderscheidene gunstige kenteekenen openbaren.

„Hetzij Ik acht sla op onze betrekkingen met andere mogendheden, of het oog vestige op onze bezittingen in andere werelddeelen, of op de belangen van handel, scheepvaart, landbouw en de overige bronnen van volksbestaan, overal ontmoet Ik bij veel, dat bekommering wekt, ook zeer veel, dat opbeurt en bemoedigt.

„Niet het minst waardeer Ik, onder dit laatste, de voorbeeldige wijze, waarop het groot en gewigtig werk der herziening van de Grondwet is aangevangen, voortgezet en voleindigd.

„Terwijl vele Staten van Europa door geweldige beroeringen tot in hunne diepste grondvesten worden geschokt, en het burgerbloed dáár de straten verwt, mogt dit land van de hitte der burgertwisten en de rampen van wanorde en regeringloosheid blijven bewaard; ja! werd door het land het voorregt genoten, dat de wetgevende magt zonder stoornis, met volkomene onafhankelijkheid, en in den meest eendragtigen zin, ook dáár waar verschil van gevoelens heerschte, hare uitgebreide, voor het lot des lands zoo beslissende zaak, rustig volbragt.

» Voor dezen, zoo gelukkigen afloop der altijd hagchelijke onderneming eener algemeene herziening der hoogste staatswet, liet Ik mijne erkentelijkheid bij het sluiten der jongste zitting betuigen aan de Kamers der Staten Generaal, die daartoe hunne ijverige medewerking leenden: voor Mij-zelven en voor dit plegtige oogenblik heb ik het bewaard, al Mijne beminde landgenooten dank te zeggen voor hunne gematigdheid, voor hun vertrouwen en voor hunne gehechtheid aan wet en orde, zoowel als voor hunne verkleefdheid aan Mij en Mijn Huis, gedurende de vele maanden, voor dat gewigtige werk der wetgeving gevorderd, zoo ruim aan den dag gelegd en zoo standvastig tot heden bewaard.

» En zoo is dan, Edel Mog. Heeren! ons staatsgebouw op dezelfde grondslagen gevestigd gebleven; maar zijne inrigting gewijzigd naar de behoefte van den tijd, en zoodanig zamengesteld, dat de verbeteringen, die de toekomst mogt vorderen, zonder schokken zullen kunnen worden aangebragt.

» Vóór de intrede in dit nieuwe tijdperk, zal Ik de verdere medewerking van U Edel Mog. nog behoeven, en het is deze, die Ik thans met vol vertrouwen, tot heil des Vaderlands, van U Ed. Mog. kom inroepen.

» Zal het Nederland op de nieuw geopende baan wèl gaan, dan behoort elk inwoner van dit gezegend land vervuld te zijn van het besef zijner dure verpligtingen en bezield met eene geestdrift voor het Vaderland, die geene offers te groot acht.

» Het verleden, E. M. H., doet Mij de beste verwachtingen te dien opzigte voor de toekomst koesteren.

» *Eischen de omstandigheden, in spijt der pogingen tot vermindering der uitgaven van Staat, nieuwe bijdragen tot bestrijding der behoeften van het oogenblik, zoo zal Ik dezelve met gerustheid van U. E. M. vragen.*

» Hangen ons ook nog beproevingen boven het hoofd, Ik houd mij verzekerd, dat allen moedig zullen trachten die, onder Gods hulp, te boven te komen. — Onrust, wanorde, verdeeldheid, van welken aard ook, zullen wij van den Nederlandschen bodem weten te weren en het ons toevertrouwd pand ongeschonden aan de nakomelingschap overleveren.

» Daartoe geve de Almagtige Zijnen Zegen!"

Na het uitspreken dezer troonrede verlaten Z. M. de Koning en HH. KK. HH. de Prinsen de Vergaderzaal, om op de vastgestelde statelijke wijze naar het Koninklijk paleis terug te keeren. Daarna wordt de vereenigde zitting der Kamers gesloten en gaat de vergadering uiteen.

Van den 17den. Bij besluit van den 14den dezer, heeft Z. M. tot kommandeur der orde van den Nederl. Leeuw benoemd jhr. *W. Boreel van Hogelanden*, voorzitter van de Tweede-Kamer der Staten Generaal gedurende de vorige zitting.

— In de bijeenkomst der Tweede Kamer van heden zijn al de nieuw verkozene leden, nadat hunne geloofsbrieven in orde bevonden waren, toegelaten, met uitzondering van den heer *Oudeman*, die nog niet tegenwoordig was, en van den heer *Geradts*, die den gevorderden eed nog niet in handen des Konings had afgelegd.

De Kamer heeft daarna kandidaten voor het voorzitterschap verkozen.

Tot eersten kandidaat is, bij eerste stemming, verkozen jhr. *Boreel van Hogelanden;* tot tweeden kandidaat mr. *J. M. de Man*, en tot derden kandidaat de heer *Verwey-Mejan.*

De vergadering is daarna gescheiden.

De commissie der Tweede Kamer, welke belast is met het aanbieden der lijst van kandidaten voor het voorzitterschap, zal morgen bij Z. M. worden toegelaten.

Van den 18den. Z. M. de Koning heeft, bij besluit van heden, benoemd tot voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal, gedurende de tegenwoordige zitting, jhr. *W. Boreel van Hogelanden*, die in de zitting der Kamer van heden namiddag zijne betrekking zal aanvaarden.

— Bij koninklijk besluit van den 12den Oct. j.l., no. 67, is aan jhr. *J. A.* ridder *van der Heim van Duijvendijke*, afgetreden minister van binnenlandsche zaken, verleend een pensioen ten bedrage van *f* 3457 's jaars.

— Het schijnt, dat de Kamer hare werkzaamheden met spoed wenscht door te zetten, ten einde vóór den 8den November aanstaande, zijnde de vastgestelde dag voor de plegtige afkondiging van de veranderingen in de Grondwet, uiteen te kunnen gaan.

— Bij gelegenheid van de opening der Kamers door Z. M. den Koning, op Maandag jl., zijn er naar en van 's Gravenhage vervoerd met spoortreinen en volksschuiten, ruim 2700 personen. Er waren 42 volksschuiten in activiteit.

AMSTERDAM, 17 October.

Den 15den Aug. is te Paramaribo eene bijeenkomst gehouden van 38 eigenaars en administrateurs van plantaadjes, om te beraadslagen over de noodzakelijkheid, om met het gouvernement mede te werken tot eene vrije kolonisatie in Suriname op breede schaal. Er is eene commissie benoemd tot beraming van een plan daartoe.

— Z. M. heeft op den 12den dezer aan den heer *H. J. Beugels*, deken en pastoor te Helmond, op zijnen 77sten verjaardag, het ridderteeken der orde van den Nederl. Leeuw doen ter hand stellen.

ASSEN, 16 October.

Bij alle verschil van denkbeelden omtrent het lager onderwijs, is men het algemeen eens, dat het zich naauw moet aansluiten aan de behoeften van het werkelijke leven. Dat de dorpscholen behoefte hebben aan onderwijs in de beginselen van den theoretischen en praktischen landbouw, het boomkweeken, enz., hierover is maar ééne stem. Geleid door die wijze van zien, is door de marktgenooten van Gasselte onlangs aan de openbare school gunstig een half bunder grond afgestaan, in de nabijheid gelegen, ten behoeve van het bedoelde schoolonderwijs.

Door het schenken van een stuk grond is het doel verre van bereikt te worden; veel is hier toe, nog buitendien, noodig: maar gelukkig, er is een *begin* van *handelen*, een overgang van zeggen tot doen. Wenschelijk was het, dat ook andere marktgenooten in Drenthe, ten beste van tijdgenoot en nageslacht, even gunstige beschikkingen maakten. Met eene kleine, niet noemenswaardige opoffering van ieder geregtigde, kon door zoodanige schenking, ook op ruimere schaal, het lot van het schoolwezen en het heil eener bevolking duurzaam worden gevestigd.

GASSELTE, 14 October.

In den afgeloopen nacht heeft wederom te dezer plaats een stoutmoedige diefstal plaats gehad, door inbraak in den kelder van den heer *A. Prins*, op bijna dezelfde wijze als onlangs te Odoorn, ten huize van den predikant *Lieftinck*, en gelijk op den 18den Augustus 1847 ten huize van den heer *Prins* zelven gepleegd.

GRONINGEN, 19 October.

Aanstaanden Zaturdag, den 21sten dezer, zullen van hier naar Amsterdam, Leiden en Hoorn vertrekken 220 vrijwilligers, miliciëns en plaatsvervangers van het 8ste regement depôt-bataljon, behoorende tot de ligting van 1847, om bij de aldaar in garnizoen liggende veldbataljons van datzelfde regement te worden ingelijfd.

In de Arnhemmer Courant van den 17den October leest men:

„GRONINGEN, 15 October.

Wij hebben interessante brieven in de stad ontvangen van ds. van HOËVELL en mr. *Ardesch*, uit Batavia. De eerste heeft, naar aanleiding eener zeer lakenswaardige handeling des gouvernements, zijn ontslag genomen. Hij is reeds op de terugreis. De gemeente van Batavia vereerde hem nu een' gouden beker ter waarde van *f* 2000 met het opschrift aan de eene zijde: *Aan ds.* VAN HOËVELL *de gemeente te Batavia;* en aan de andere zijde: *De trouwe Herder stelt het leven voor zijne schapen.* Nog is er eene inschrijving geopend, om Zijn Eerw. de eerste jaren in het moederland een onbezorgd bestaan te verschaffen. Geheel de gemeente betreurt zijn vertrek.

Men leest in de Rotterdamsche Courant van den 17den dezer de volgende waarschuwing: „De plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt alhier, ontwarende, dat het gebruik der zoogenoemde *Holloway's-pillen* en *zalf*, door de herhaaldelijk gedaan wordende laakbare aankondigingen in de Nieuwspapieren, meer algemeen toeneemt, heeft zich verpligt geacht, genoemde middelen scheikundig te onderzoeken, waarvan de uitslag geweest is, dat in de *Holloway's-pillen* bestanddeelen aanwezig zijn, die niet alleen voor de gezondheid nadeelig, maar zelfs in sommige ziekten voor het leven gevaarlijk kunnen zijn, zoo als zich daarvan, helaas! in de laatste dagen een voorbeeld heeft opgedaan, hetwelk ter kennis van de commissie gekomen is.

„Reeds vroeger bij publieke kennisgeving van den 12den en den 19den September 1846 heeft zij het gevaarlijke betoogd, dat in het gebruik van geheime geneesmiddelen gelegen is, en zij acht het van haren pligt, bij vernieuwing de ingezetenen dezer stad ernstig te vermanen, van zoodanige middelen, hoe ook genoemd en met welke schoonschijnende voorbeelden ook aangeprezen, geen gebruik te maken. Zij doet dit met te meer aandrang, daar bij het naderen der *Aziatische Cholera* het aanwenden van geneesmiddelen, waarvan de zamenstelling onbekend is, aanleiding tot doodelijke gevolgen zou kunnen geven.

„De plaatselijke commissie voornoemd:

„*Rotterdam* — C. DALEN, *President.*
den 16 *October* 1848. — B. EICKMA, *Lid en Secretaris.*"

's Rijks middelen hebben in de 9 eerste maanden van dit jaar opgebragt *f* 39,149,775.55½, dat is *f* 131,748.45 meer dan in gelijk tijdperk van het vorige jaar.

De directe belastingen hebben in de 9 eerste maanden van dit jaar opgebragt *f* 13,735,584.02½, dat is *f* 583,904.53 *meer* dan in de 9 eerste maanden van 1847; — de in- en uitgaande regten, enz. *f* 3,172,766.21½, dat is *f* 751,212.68 *minder*; — de accijnsen *f* 13,244,510.13½, dat is *f* 707,806,01½ *meer*; — reg., zegel, enz. *f* 7,587,563,32, dat is *f* 242,646.98 minder; — regt van waarborg op gouden en zilveren werken *f* 101,053,01, dat is *f* 6,125.35½ *minder*; — posterijen *f* 1,043,957.35, dat is *f* 16,232.58 *minder*; — loterijen *f* 264,341,50, dat is *f* 143,744.50 *minder.*

Volgens een officiëel berigt over den aardappeloogst in Friesland, is dezelve in de klei over het algemeen mislukt, doch op het zand ruimer, dan verwacht was en vrij goed van kwaliteit. Hoewel in Friesland dit jaar 2445 bunders minder met aardappels zijn bebouwd, dan in 1845, zijn daartoe dit jaar 140 bunders zandgrond meer, dan in 1845 gebezigd.

Men kan de bevolking der Oostenrijksche monarchij aldus verdeelen:

Duitsche	bevolking	7,351,000.
Slawische	„	18,730,000.
Italiaansche	„	5,492,000.
Hongaarsche	„	4,500,000.
	Totaal	36,253,000.

Bijzondere berigten uit Duitschland.

GRONINGEN, 19 October.

Naardemaal onze gewone Bijzondere Berigten uit Noord-Duitschland ons met den post van gisteren avond *niet* geworden zijn, moeten wij ons heden vergenoegen, met onze Lezers te verwijzen naar de berigten uit en over Weenen in dit nommer, over Holland hier ontvangen: — waarbij wij echter doen opmerken, dat — zoo als uit het Artikel *Weenen* ook blijkt — gisteren ook in Holland geene berigten uit Weenen aangekomen zijn, die verder dan den 13den loopen. — Overigens zullen wij, indien de post van heden avond belangrijke en nieuwere berigten hier mogt aanbrengen, deze in een *Naschrift* mededeelen.

Laatste berigten nopens de verbreiding der Cholera.

BUITENLAND.

LONDEN, 14 October. De Cholera maakt in deze hoofdstad weinig of geene vorderingen. — Te EDIMBURG heeft men in de laatste dagen van geene nieuwe gevallen vernomen; in 't geheel waren daar 25 menschen aan de ziekte gestorven. — In andere steden van dit Rijk zijn ook enkele gevallen voorgekomen.

BERLIJN, 15 October. Van gisteren tot heden middag zijn er 32 gevallen van Cholera bijgekomen. Er zijn alzoo tot nu toe aangetast 2,134, overleden 1,334, hersteld 499 en nog onder behandeling 301 personen.

KONINGSBERG, 9 October. De Cholera neemt hier zeer toe in hevigheid. In de laatste 24 uren zijn er 91 gevallen aangemeld. De sterfte beloopt 70 pct. De ziekte houdt zich bepaaldelijk in de benedenstad op.

NEDERLAND.

GRONINGEN, 19 October. De Cholera neemt hier weinig toe. Dagelijks komen er slechts enkele gevallen bij. Bij het gemis van officiële opgaven, zijn wij voor als nog niet in staat, de juiste getallen nopens een en ander op te geven. Men mag echter gewis deze opgaven te gemoet zien in eene zaak, die zoo zeer aller belangstelling, en te regt, gaande maakt.

Men verneemt, dat van de tot nu toe aangetaste lijders (die 25 of 26 zullen bedragen), tot heden middag in het gewone Stads ziekenhuis zijn opgenomen 7, waarvan 2 overleden en 5 nog onder behandeling zijn.

AMSTERDAM, 16 October. De Cholera blijft hier sedert eenige dagen op dezelfde hoogte. Het getal van lijders en sterfgevallen is, in verhouding tot de bevolking, en vooral in vergelijking met de uitbreiding der ziekte op andere plaatsen, zeer gering te noemen. Als gewoonlijk worden vooral lieden der behoeftige klasse aangetast.

In het Cholera-hospitaal zijn, gedurende de afgeloopene week, *in het geheel* slechts ingekomen 7 lijders, waarvan 4 overleden, 2 genezen en 1 nog in behandeling is gebleven.

[Uit een ons van goederhand uit Amsterdam toegekomen berigt, mede van den 16den blijkt, onder anderen, „dat er van 1—9 October in die stad slechts 30 *gevallen* zijn voorgekomen; — dat er in het binnen-gasthuis dagelijks gemiddeld slechts 1 geval bijkomt; — dat tot den 16den in het buiten-gasthuis nog niet één geval is voorgekomen; — dat men ook in Amsterdam geene vrees koestert voor een hevig woeden der ziekte."]

ROTTERDAM, 16 October. Men verneemt, dat door de Regering alhier, bij het naderen der Cholera, alle voorzorgen zijn genomen. Het groote Nieuwe Gasthuis wordt thans geheel in gereedheid gebragt. — 500 ijzeren ledekanten zijn reeds in aanmaak, terwijl er eene groote waterleiding zal worden aangebragt, om dit gebouw altoos van versch Maaswater te voorzien.

[Er heeft zich nu ook in Rotterdam een geval van Cholera opgedaan, bij een' passagier, die met eene stoomboot van Engeland kwam, en op zee door de ziekte aangetast was.]

UTRECHT, 18 October. Onder praesidium van den heer gouverneur dezer provincie, is hier eene commissie werkzaam, om gepaste maatregelen te beramen tegen de Cholera, die dreigt ook hier te verschijnen.

Doctor W. J. L. VERBEEK, te Wijk bij Duurstede, heeft een werkje uitgegeven, onder den titel: „*Leefregelen ter instandhouding van de gezondheid en ter voorbehoeding van den Aziatischen Braakloop of Cholera,*" hetwelk ook wij onze lezers volgaarne aanbevelen.

In het boekske worden nuttige wenken gegeven tot bevordering en instandhouding der gezondheid in het algemeen; en hoofdzakelijk, op eene zeer duidelijke en naauwkeurige wijze al datgene aangewezen, hetwelk, bij de thans heerschende Cholera, het ligchaam voor die ziekte aanleg doet verkrijgen, of zooveel mogelijk tegen haar bestand doet zijn.

Ingezonden Stukken.

AANWIJZING

VAN DE VOORNAAMSTE MAATREGELEN TEGEN DEN

Aziatischen Braakloop (Cholera morbus).

Te midden der schokken, die het staatsgebied van vele rijken in Europa deden wankelen, verscheen sedert eenigen tijd, even als vroeger, een vijand, wiens zwaard, naar men zou vooronderstellen, meer dan eenig krijgskundig wapen, de gemoederen tot bedaren moest brengen — de CHOLERA.

Die vijand naderde ook langzamerhand tot de grenzen van Neêrlands rijksgebied, en heeft zich thans reeds — gelijk men weet — hier en daar binnen die grenzen, en ook binnen de muren van Groningen vertoond.

„Wat moet men doen tot voorbehoeding tegen de Cholera?" — deze vraag hoort men (hoort vooral de geneeskundige) thans bij herhaling opperen. Minder algemeen vraagt men, wat men tot dat einde dient te *laten*. En toch, ook deze vraag is niet minder gewigtig, dan de eerste. Wij hebben getracht, in de volgende regelen beide die vragen eenigermate te beantwoorden. Men beschouwe ze voor wat zij zijn: eenige vlugtige wenken, ter inachtneming aan allen aanbevolen. Meer verlangen of wenschen wij niet.

Twee oorzaken worden er altijd tot het ontstaan van eenige ziekte gevorderd. De mensch moet n.l. voorbeschiktheid of aanleg tot die ziekte hebben en er moet eene oorzaak van buiten op hem inwerken, die het zaad der ziekte bij hem doet ontwikkelen. Beide klassen van oorzaken kunnen beschouwd worden als in eene omgekeerde reden tot elkander te staan, d. i. hoe grooter de aanleg tot eene ziekte is, des te geringer behoeft de van buiten komende, aanleiding gevende, oorzaak te zijn om die ziekte voort te brengen, en omgekeerd. Door den aanleg tot ziekten in het algemeen te verminderen zal men natuurlijk meer weêrstand kunnen bieden aan de van buiten inwerkende ziekte-oorzaken.

Men nam vroeger tot dat einde zijne toevlugt tot allerlei aangeprezene preservatief- of voorbehoedmiddelen, en ook nu reeds heeft weder de kwakzalverij hare galvanische kettingen, Holloway's pillen en meer derg. middelen, welke thans aan de orde van den dag zijn, aanbevolen.

„Het vertrouwen, 't welk men in deze zoogenoemde voorbehoedmiddelen stelt," zeide reeds voor jaren dr. KIEHL (*Aanwijzing om aan Cholera-zieken eene dadelijke en doelmatige hulp te verleenen*, *'s Grav.* 1831), „is een allerverderfelijkst vooroordeel, waarvan hebzucht en onkunde vaak een schrikkelijk misbruik maken. Eenige droppelen van de aetherische olie der Chamille zullen geen' dronkaard, geen' uitgeputten wellusteling, of iemand, die door kleinmoedige vrees bevangen is, voor de ziekte vrijwaren. Beide eerstgenoemden krijgen door dit middel de kracht huns ligchaams niet terug, die zij zelve verkwist hebben; hetwelk in allen gevalle noodig zoude wezen, om minder vatbaarheid voor de ziekte te hebben. De kleinmoedige kan, ja, door de gerustheid, welke het vertrouwen op een, zoo hij meent, onfeilbaar middel, aan zijn gemoed geschonken heeft, eenigen tijd vrij blijven; maar hij wandelt op een' zeer onzekeren grond. Eén enkel voorbeeld, dat deze of gene niet beveiligd is gebleven (en aan zulke voorbeelden zal het niet ontbreken) toont de nietigheid van het gewaande voorbehoedmiddel aan, slaat zijn vertrouwen den bodem in, rukt de grondslagen van zijne gerustheid geheel en al omver, en maakt hem te zekerder eene prooi voor den gevreesden vijand."

De ondervinding heeft het duizendwerf bewezen, dat, in betrekking tot de bevolking, slechts een klein aantal menschen door de Cholera wordt aangetast. Daaruit blijkt, dat ons organismus, door de harmonische zamenwerking van al zijne krachten, meestal in staat is, de oorzaken dier ziekte te weêrstaan.

De ware voorbehoeding tegen de Cholera is dan ook eenig en alleen gelegen in de zorg voor het behoud dier harmonie in het organismus, en derzelver spoedige herstelling dáár, waar zij meer of min verbroken mogt zijn. Deze herstelling echter, en de middelen, welke men daartoe bezigt, moeten steeds naar den aard van het bijzonder geval ingerigt worden; en het spreekt dus van zelf, dat alleen onkunde of bedrog, een en hetzelfde middel ter voorbehoeding voor alle gevallen kunnen aanprijzen.

Om nu die harmonische zamenwerking van de krachten onzes ligchaams te behouden, kunnen wij niets gewigtigers aanbevelen, dan de inachtneming van dezen regel: *Leef voorzigtig en vrees de ziekte niet.* Voor velen zal het evenwel noodig zijn te herinneren, wat onder dat *voorzigtig leven* wordt verstaan, welke bepaalde regelen daartoe door hen opgevolgd dienen te worden.

Deze bepalen zich hoofdzakelijk tot de volgende:

1) *Matigheid in alles.*

Wat echter bij den eenen als matig geldt, wordt door den anderen als hoogst onmatig beschouwd. Die b. v. gewoon is des daags 3 glazen brandewijn of jenever te drinken, leeft reeds matig, wanneer hij er slechts twee nuttigt; terwijl hem, die slechts hoogst spaarzaam of in het geheel geen gebruik van sterken drank maakt, het drinken van twee glazen als hoogst onmatig voorkomt. Diensvolgens moet hierbij in de eerste plaats gelet worden op: *de gewoonte.*

Men kent de oude spreuk: „De gewoonte is de tweede natuur." En waarlijk! de ervaring bevestigt dagelijks, dat men niet plotseling van oude gewoonten kan afzien, zonder gevaar te loopen van zijne gezondheid te verliezen. Door van het eene uiterste tot het andere over te gaan, stelt men zich altijd aan groot gevaar bloot. Is iemand dus gewoon dagelijks eene flesch wijn of een paar glazen sterken drank te gebruiken — hoezeer wij zulks anders ook laken — hij kome niet uit vrees voor de Cholera op het denkbeeld, om dien wijn of sterken drank dadelijk als vergif te beschouwen, maar verminder die hoeveelheid van lieverlede. Tegen meer dan gewoon gebruik daarvan kan overigens niet genoeg gewaarschuwd worden.

Ook met het nuttigen van spijzen dient vooral eene betrekkelijke matigheid in acht genomen te worden. Het is aanbevelenswaardig 4 à 5 malen des daags eenig voedsel te nemen, en vooral niet in nuchteren toestand des ochtends zijne woning te verlaten.

Het ontbijt besta uit een eenvoudig stuk brood (liefst oogenbrood), met eenigen warmen drank, dien men gewoon is te drinken (thee of koffij), of met een ligt aftreksel van pepermunt, kruisemunt, anijs, fenkel of eenig ander geurig plantendeel.

Later in den morgen neme men op nieuw een stuk wittebrood, een beschuit of iets dergelijks, met een kop koffij of eene kleine hoeveelheid madera.

Tot middagmaal moet men vooral vaste en ligt verteerbare spijzen verkiezen, als rijst, gort, boekweitengort, goede aardappelen, rund- of kalfsvleesch (dat niet te vet moet zijn) en soortgelijke. Enkel visch met eenige toespijs, en vooral die waarbij men zure sauzen pleegt te gebruiken, is in het algemeen af te raden. Een matig gebruik van specerijen, zoo als peper, kruidnagelen, noten-muskaat, foelie, kaneel, mosterd, enz. is eer voor- dan nadeelig. — Wij moeten hierbij evenwel doen opmerken, dat men, wilde men zich uitsluitend tot ééne soort van spijzen bepalen, even als bij iedere eenzijdigheid, zoude dwalen. Juist door verschillende soorten van voedingsmiddelen *in eene gepaste evenredigheid* te gebruiken, en die op eene doelmatige wijze onderling te vereenigen of bij afwisseling te nemen, wordt de gezondheid het best bewaard.

Het is raadzaam in den vooravond weder een stukje wittebrood of eene beschuit te gebruiken.

Het avondeten kan gevoegelijk overeenkomstig het ontbijt worden ingerigt. Het matig gebruik van rijstenbrij, sago- of rijstmelk, melk met anijs, of iets dergelijks is tot dat einde ook zeer aanbevelenswaardig. Men wachte zich evenwel vooral des avonds voor groote maaltijden. Deze zijn dubbel nadeelig; vooreerst, doordien zij veelal aanleiding geven tot overlading van de maag met eenen, zoo wel nutteloozen als gevaarlijken ballast van spijzen en dranken; en ten anderen, doordien zij òf den tijd, die tot den slaap bestemd en noodig is, ontroven, òf (ten gevolge van de daarbij plaats vindende onmatigheid) het heilzame en verkwikkende aan de nachtrust onthouden.

Al de voedingsstoffen, welke ligtelijk in zure gisting overgaan, zuurachtige, waterachtige en vooral ook de onderbuiksingewanden verkoelende spijzen en dranken, — b. v. raauwe vruchten, appelen, peren, druiven, perziken, pruimen, agurken, meloenen, komkommers, salade, bladgroenten, ook gestoofde kruisbessen, zuurkool, enz.; voorts dikke en zure melk, zure of jonge, niet goed uitgegiste biersoorten, limonade, verschaalde of zure wijnen, enz. moeten streng vermeden worden. Dit geldt eveneens met betrekking tot de moeijelijk verteerbare spijzen, als b. v. meelspijzen, vooral puddings, visch, garnalen, vooral de gedroogde en gerookte visschen en vleeschsoorten, als: gerookte paling, schelvisch, panharingen, bokkingen, ook worst en dergelijke, gelijk mede ten opzigte van al de onreine, zuur gewordene en bedorvene voedingsstoffen. Ook de zuiverheid van het drinkwater verdient wijders de aandacht.

Matigheid in alles, ook in arbeid en rust. „Afmattende arbeid van de ziel," zeide voor jaren de Utrechtsche hoogleeraar SUERMAN (*), „inzonderheid gedurende den nacht, is ten hoogste nadeelig en overspant het zenuwstelsel, waarop de Cholera zoo niet het eerst, althans zeer hevig werkt. Een rustige en verkwikkende slaap daarentegen herstelt de uitgeputte krachten, en bereidt ons vóór tot het werk en het leed van den volgenden dag. Ook te sterke ligchaamsarbeid en beweging is, uit hetzelfde gezigtspunt, als schadelijk te beschouwen. De huid wordt te veel geopend, de uitwaseming ligtelijk onderdrukt, de leefkracht verspild. Matige oefening van ligchaam en geest, zachte beweging in de vrije lucht is voortreffelijk en verre aan te bevelen boven vadzige rust. Dat geene te groote veranderingen in de levenswijze mogen worden gemaakt, inzonderheid wanneer deze eenigzins doelmatig is, behoeft geen betoog. Iedere te sterke verandering beweegt en schokt het gestel te veel."

(*) *Raadgevingen aan mijne Medeburgers*, enz. Utrecht 1832.

Niets evenwel zal nadeeliger werken, dan eene ongebondene levenswijze, van welken aard ook. Allen, die de ziekte behandeld hebben, bevestigen dit eenparig. Elke buitensporigheid brengt bij den mensch òf het gemoed, òf het ligchaam, òf beiden te gelijk in eene onmatige en uitputtende werkzaamheid. Terwijl zij alzoo het ligchaam schokt, de ziel verlaagt, den mensch verdierlijkt, tast zij het beginsel des levens in deszelfs innigste betrekking geweldig aan en verhoogt de vatbaarheid voor de ziekte op velerlei wijze. Geestkracht en ligchaamssterkte gaan ten zelfden tijd verloren. Wat zal tegenstand bieden, wanneer de vijand komt?

Een enkel bewijs moge het hier medegedeelde staven. Te Parijs was het getal Cholera-lijders, die des maandags opgenomen werden, altijd ⅓ grooter dan dat van andere dagen, en zulks alleen ten gevolge van de buitensporigheden en uitspattingen, waaraan men zich des zondags schuldig had gemaakt. Volgens het berigt van het matigheids-genootschap te New-York, bevonden er zich onder een aantal van 336 aan de Cholera gestorvene personen: 195 dronkaards, 131 matige drinkers, 5 nuchteren individu's, 2 leden van het matigheidsgenootschap, 1 onnoozele en 2 personen, wier gewoon levensgedrag onbekend was (†).

(*Wordt vervolgd.*)

(†) De Commissie, door den Koning in 1831 benoemd tot het onderzoek van den aard enz. der Cholera, heeft in haar Algemeen Rapport dus wel niet ten onregte der Regering aanbevolen: „dat zoodanige nachthuizen, waar zich gewoonlijk een groot aantal menschen vereenigt, en zich bij herhaling aan dronkenschap schuldig maakt, van wege het plaatselijk Bestuur gesloten dienden te worden."

Maatregelen tegen de verspreiding der Cholera in Overijssel.

Wij rekenen het in allen opzigte doelmatig, het volgende te doen overnemen uit VAN DEEN's *Nieuw Archief*, III (Oct. 1848), bl. 187—189:

Op eene aanvrage van den Gouverneur der provincie Overijssel, reeds in het laatst van de maand Augustus dezes jaars aan de Provinciale Geneeskundige Commissie van hetzelfde gewest gerigt, betreffende de middelen, welke beraamd dienden te worden bij het naderen der Cholera en tijdens dat dezelve mogt heerschen, heeft de Commissie geantwoord,

dat zij het hoogst doelmatig acht:

1) „Dat de policie-reglementen over de zuiverheid en deugdelijkheid der levensmiddelen in de verschillende gemeenten, de reinheid der grachten en straten, gevangenissen, kerken, scholen, aan de aandacht der Gemeentebesturen niet alleen op nieuw aanbevolen worden, maar dat er ook op aangedrongen worde, dat hier nog veel meer zorg dan in gewone tijden worde besteed.

2) „Dat de Gemeente-besturen aangevraagd worden, of zij in het bezit zijn van doelmatige zieken-lokalen, personeel en gereedschappen, en zoo niet, dat zij zich dezelve zooveel mogelijk aanschaffen. Dat die gemeenten, welke geene geneeskundigen hebben, uitgenoodigd worden, om met eene Geneeskundigen in de nabijheid wonende, of van elders (en in dit laatste geval met jonge geneeskundigen, die nog geene praktijk hebben) eene overeenkomst te sluiten op voorwaarden gelijk aan die, welke bij de epidemie in 1832 en 1833 werden gemaakt, terwijl aan de Provinciale Geneeskundige Commissie magtiging dient gegeven te worden, om Geneeskundigen daartoe op te roepen.

3) „Dat aan de Geneeskundigen aangeschreven worde, om, zoo de Cholera onverhoopt mogt uitbreken, bij de eerste aanvrage zonder voorafgaande autorisatie van Gemeentebesturen of Diaconiën, aan de door de ziekte aangetaste armen dadelijk geneeskundige hulp te verleenen, welke naderhand door gemelde respective corporatiën zal moeten vergoed worden.

4) „Dat de betrekkingen worden geregeld tusschen de geneeskundigen in de steden en ten platten-lande, en de Geneeskundige commissiën (Provinciale en Stedelijke), voor zoo ver de wetten en de daaruit emanerende besluiten dit eenigzins mogelijk maken; opdat de respectieve Commissiën aan de Geneeskunstoefenaren bepaalde voorschriften kunnen geven en hen tijdens de epidemie contrôleren.

5) „Dat de geneeskundigen, in de verschillende gemeenten uitgenoodigd worden, om zich te vereenigen, elkander wederkeerig met hulp en raad bij te staan, doeltreffende maatregelen te beramen en dezelve aan de respectieve autoriteiten voor te stellen.

6) „Dat de ingezetenen, op eene doelmatige en voorzigtige wijze, op de mogelijkheid van de komst der Cholera oplettend gemaakt worden, alsmede op de voorbehoedmiddelen daartegen, waarbij de Commissie zoo vrij is de oplettendheid te vestigen op de wenken, kort vóór de epidemie van 1832, door den Gouverneur, d.d. 9den Mei 1832, aan de ingezetenen gerigt.

7) „Dat, zoo de daarstelling van Cholera-commissiën misschien voor het oogenblik nog ontijdig zoude zijn, de Commissie toch gelooft, dat de voorbereidingen daartoe dienen genomen te worden, welke daarmede eenen aanvang kunnen nemen, dat de Burgemeesters ten platten lande met de respectieve geneeskundigen (en in de Steden met de Stedelijke Commissiën) in overleg treden over de noodzakelijke behoeften, welke naar de verschillende localiteiten vereischt worden."

Bij deze consideratiën voegde de Commissie nog het volgende: dat het zeer doelmatig zoude zijn, dat het Gouvernement eene commissie naar de streken, waar de Cholera thans heerscht, zond, vooral met het doel om te onderzoeken, waarin de thans heerschende epidemie mogt verschillen van de in 1832 en 1833 geheerscht hebbende; een maatregel, welke ook reeds door verschillende staten genomen is, en die vooral door elk geneeskundige noodzakelijk zal geacht worden, welke de vroegere epidemie bijgewoond, en ondervonden heeft, welke verschillende behandeling in 1832 en 1833 vereischt werd. —

Wij zullen niet in gebreke blijven eveneens mede te deelen, wat in GRONINGEN in dat opzigt door de Provinciale en Stedelijke besturen en door de Geneeskundige Commissiën is gedaan, — zoodra het zóó verre zal zijn gekomen.

HOOGEZAND, 18 October.

De kerkeraad van de gemeente Hoogezand heeft op heden het navolgende twaalftal van predikanten gemaakt, alphabetisch: *J. Boeles*, te Hornhuizen; *B. E. Boelman*, te Noordlaren; *J. R. Folkers*, te Engelbert; *H. Huijsers*, te Pieterburen; *G. P. Kits van Heijningen*, te Akkrum; *P. Koppius*, te Rottevalle; *J. Knap*, te Heeg; *P. Mulder*, te Borger; *A. ten Oever*, te Gasselter Nieveen; *R. ten Post*, te Westerbroek; *A. Rutgers*, te Slochteren en *N. van der Tuuk*, te Hellum. Ds. *R. ten Post*, pred. te Westerbroek en consulent van bovengenoemde gemeente, tegenwoordig zijnde bij het maken van het twaalftal, heeft terstond aan den kerkeraad verzocht, om niet verder in aanmerking genomen te worden.

Te Bennekom (classis Arnhem) is tot predikant beroepen ds. C. A. VAN DER FLIER, Herv. pred. te Oosterwolde.

ZEETIJDINGEN.

Gepasseerd te Tonningen den 9 Oct., kapit. *Visser* vr. Maaike, van Amsterdam n. Lubeck; *Joosten* Hendrika, van Bremen n. Rostock; den 10den *Sap* Margaretha Everarda, van Middlesbro n. Rendsburg. — Te Rendsburg den 12 Oct., *Huisman* vr. Gesina, van Elbing n. Lynn.

Binnengekomen te Amsterdam den 14 Oct., kapit. *Bakker* Zwaantina, van Bremen; den 15den *Dijk* Maria, van Grangemouth; *de Groot* Lucas Wildervank, van Hartlepool; *Schaaf* Tjakkelina, van Bremen; den 16den *Engelsman* Elisabeth, van Hartlepool; *van der Wall* Geerdina, van Ttomsoë; den 17den *Nagel* Gebina Maria, van Dantzig. — Te Texel den 15 Oct., *Ketelaar* Engelina, van Newcastle; *Mooi* Tiessina, van Koningsbergen; *de Boer* Neptunus, van Havana; den 16den *Olthoff* Jantina, van Hull. — In het Vlie den 13 Oct., *Scherpbier* de 5 Broeders, van Koningsbergen; *Wolthekker* Sophia Klasina, van Dantzig; *Hansen* Louise, van Nijstad; *Visser* Tietje, van Bremen; *Kremer* Elisabeth, van Warveroort; den 15den *Brouwer* de Hoop, van Sunderland, als bijlegger. — Te Dordrecht den 16 Oct., *de Haan* Jantina Gesina, van Heiligenhafen; *Stuit* Merwestroom, van Bergen. — Te Vlissingen den 15 Oct., *de Jonge* Fennegina, van Riga. — Te Shoreham den 12 Oct., *Schaap* Alida Elsina, van Rotterdam. — Te Southampton den 13 Oct., *de Boer* Johanna, van Emden. — Te Dantzig den 8 Oct., *Menkemon* Catharina Sijpkens, van Rostock; den 9den *Zelling* Gesina, van Flensburg. — Te Swinemunde den 9 Oct., *Jonker* Alida, *Bakker* Frouwina en *Zeven* Concordia, alle drie van Rotterdam; *Hazewinkel* Roelf Giezen, van Bremen; den 10den *Hazewinkel* Onderneming en *Kroon* Catharina Hendrika, beide van Amsterdam. — Te Warnemunde den 11 Oct., *Hagedoorn* Jantina, van Amsterdam. — Te Kiel den 12 Oct., *Greven* Lammechiena, van Seaham. — Te Altona den 12 Oct., *Ploeg* vr. Renske, van Amsterdam. — Te Hamburg den 13 Oct., *de Jong* vr. Martha, van Amsterdam. — Te Norden den 10 Oct., *Muller* vr. Anna, van Groningen. — Te Imhauserzijl den ...., *Schaap* Geerdina, van Krageroë.

Zeilklaar te Liverpool den 12 Oct., kapit. *Pijbus* Hoop en Verwachting, naar Rotterdam.

Binnengekomen te Amsterdam den 17 Oct., kapit. *Braams* Catharina en *Ketelaar* Engelina, beide van Newcastle; *Mooi* Tiessina en *Meihuizen* Jantje Nanninga, beide van Koningsbergen; *Schottens* Geertruida Johanna, van Anclam. — In het Vlie den 16 Oct., *Pot* Catharina Elisabeth, van Drammen. — Te Brielle den 16 Oct., *Rentes* jonge Jan, van Stettin; *Pronk* Gesina, van Nordburn. — Te Londen den 16 Oct., *van der Wouden* Gesina Gesina, en *van der Wouden* Hoop en Liefde, beide van Rotterdam; *Timmer* Koophandel en Zeevaart, van Groningen; *Meijer* Gesina, van Emden. — Te Gravesend den 15 Oct., *Pluktje* Hermanna Hendrika, van Rotterdam; *Bieze* Elsina, van Groningen. — Te North Shields den 13 Oct., *Mooi* Trouw, van Harlingen; den 14den *Huisman* Hendrika, van Amsterdam. — Te Hull den 14 Oct., *Olthoff* Abeldina, van Lubeck; den 15den *de Jonge* Elisabeth, van Emden. — Te Harwich den 14 Oct., *Broeckema* Ida Hillechiena, van Rotterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 16 Oct., kapit. *Dood* jonge Lucas, naar Londen; *Patje* Annagina, naar Hamburg; *Wever* Gesina Beerta, op avontuur. — Van Texel den 15 Oct., *de Vrede* Prudentia, op avontuur. — Uit het Vlie den 14 Oct., *de Groot* jonge Cornelis, naar Newcastle; *Kieviet* Maria Catharina, naar Petersburg; *Scholtens* Alida, naar Dantzig; *van Peer* Aukjen en *Naatje* Jan Hero, beide naar Stettin. — Van Helvoet den 15 Oct., *Bekkering* Ariane, en den 16den *Potjer* Akke Boon, beide naar Liverpool; *van der Baan* Johanna, naar Dublin. — Van Jersey den 12 Oct., *Klunder* Johannes Linthorst, naar Liverpool; *Flik* Katharina, naar Sunderland. — Van Peterhead den 11 Oct., *Zuininga* Frouwina Steenhuizen, naar Hamburg. — Van Liverpool den 13 Oct., *Westers* Antina Elsina, naar Rotterdam. — Van North Shields den 13 Oct., *Koning* Zeldenrust, naar Zwolle. — Van Lynn den 11 Oct., *Waterborg* jonge Frederik en *Waterborg* Fokkina, beide naar Newcastle. — Van Kroonstad den 5 Oct., *Boon* Alida Giezen, naar Amsterdam; *Korter* Martha Elisabeth, naar Antwerpen; *Brons* Helena Brons en den 6den *Douwes* Eendragt, beide naar Stettin. — Van Bergen den 27 Sept., *Kruizinga* vr. Neeltje, naar Dordrecht. — Van Cowes den 12 Oct., *Jonker* Cornelia, naar Rotterdam. — Van Dantzig den 9 Oct., *Hazewinkel* Lucas Wicher, naar Bordeaux. — Van Warnemunde den 10 Oct., *Oldenburger* Astrea, naar Lynn. — Van Hamburg den 12 Oct., *Bakker* Jantina, naar Koningsbergen. — Van Norden den 9 Oct., *de Vries* vr. Johanna, naar Dantzig.

Vertrokken uit het Vlie den 16 Oct., kapit. *Bieze* Bouwina, naar Riga; *Boiten* Fossina Siers, naar Stettin; *Kraan* vr. Helena, naar Christiansand; *de Jong* Hendrika, naar Osterrusoer; *Roelfsema* Hillechiena Geerdina, naar Rendsburg. — Van Duinkerken den 14 Oct., *de Boer* Gesina, naar Elseneur. — Van Liverpool den 14 Oct., *de Weerd* Pieter, naar Amsterdam.

De Hollandsche tjalk *Siewerdina*, kapit. Kamphuis, van .... naar ...., is bij Norderneij verongelukt, doch het volk gered.

Het schip *Margaretha Maria Amelia*, kapit. Smit, van de Zoutkamp naar Riga, is te Mandahl binnengeloopen, doch was den 10 Oct. gereed de reis voort te zetten.

ZOUTKAMP, 18 Oct. Binnengekomen den 17den kapit. *Harley* Isabella Harley, van Londen. — Vertrokken den 15den *Scholten* Catharina Alida, naar Londen; *Pronk* Roelina, naar Brevich; den 16den *Fould* Nepheros en *Sexton* Mayflower, beide naar Engeland. — Zeilklaar, *Boiten* Katharina Elisabeth, naar Londen.

DELFZIJL, 18 October. Binnengekomen den 16den kapit. *Heins* Bougina, *Slik* de jonge Willem en *Bolmeijer* Uit Vriendschap, alle drie van den Pr. Polder; *Boerma* Gezina en *Helzen* Catharina, beide van Leer; *Vrijman* Jantje Tina, van Baltrum; *Schoon* Onderneming, van Leer; den 17den *Timmer* Elizabeth, van Frederikstadt; *Pot* Margiena Margaretha, van Krakeroë; *Haidhof* Henderika, van Harlingerzijl; *Hilbrands* vr. Maria en *Huisman* de 4 Gebroeders, beide van Bremen; den 18den *Stenger* Margaretha Catharina, van Brewich. — Vertrokken den 16den *Vellkamp* Anna Margaretha, op avontuur; *Rasker* Margaretha en den 17den *Brumond* Sochiea, beide naar Leer; den 18den *Smaal* Hillechiena, naar Laurwich; *Mulder* Feike Jantina, op avontuur.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 13den tot en met den 19den October 1848 zijn te *Groningen* geboren 5 zoons en 8 dochters; gehuwd 8 paren; overleden 17 ouden en 12 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 17 *October*.

TARWE.		N. GERST.		Zw. Voer	38 » f 2,45
Oude	℔ f	Winter	52 ℔ f 3,10	»	41 » » 2,60
J. Tarwe	72 » » 8,25	»	54 » » 3,40	»	44 » » 2,80
Oml.	» »	»	56 » » 3,80		
N. Old.	68 » » 6,25	»	» »	BOONEN.	
»	70 » » 6,75	»	» »	Paardb.	f 4,50,75 f 5
»	72 » » 7,25	Knobbe	58 » » 3,70	ZADEN, ENZ.	
ROGGE.		»	60 » » 4,00	Gr.Gort	f 6,50,75 f 7
O. Inl.	66 ℔ f 4,50	N. HAVER.		Par,100N.	f 10 f 12,50
»	68 » » 4,90	Dikke	40 ℔ f 2,30	Koolz.	f 8,50 f 9,25,50,75
»	70 » » 5,30	»	42 » » 2,50	G.Mosterdz.	f 8,50 f 11
N. dito	66 » » 4,40	»	44 » » 2,80	Boterz.	f 6,75 f 7,25
N. BOEKWEIT.		»	46 » » 3,05	Raapolie p. v.	f 33½ f 34
Gr. Zand	62 ℔ f 3,90	»	48 » » 3,25	Boter ¼ Ton 1ste soort	
»	64 » » 4,30	Bl. Voer	38 » » 2,10		f 25,50
Zw. Zand	64 » » 4,10	»	40 » » 2,25	2e Dito	f 23,50
Veen	64 » » 3,90	»	42 » » 2,40	3e Dito	f 22

Tarwe vond tot vorige prijzen wel koopers. — Rogge als voren. — Boekweit prijshoudende. — Zware Gerst prijshoudende, ligte dito iets flaauwer. — Haver de beste soorten wel te plaatsen, geringe soorten lager aangeboden. — Boonen iets lager. — Gort prijshoudende. — Koolzaad als voren.

ROTTERDAM, 16 *Oct*. Tarwe. Jarige witte Zeeuwsche, Vlaamsche, Overmaassche en Flackeesche matig aangevoerd, door mindere vraag ter verzending tot 10 a 20 cts. lager slepende afgegaan; puike van f 9,30 tot f 9,60; middelbare van f 9 tot f 9,20. Nieuwe redelijk aan en tot 10 cts. lager langzaam opgeruimd; de beste en droogste van f 8 tot f 8,40, en mindere van f 6,80 tot f 7,80 per mud. Poolsche prijshoudende: 157 ℔ jarige witbonte f 360; roode soorten ter verzending niet dan tot lagere prijzen te plaatsen; aan gebruikers bij uitslijting tot vorige prijzen. In entr.: 162 ℔ nieuwe Kleefsche f 280; 156 ℔ jarige Rijn f 265. In cons.: 163 ℔ Hooglandsche Kleefsche f 310; 160 ℔ jarige dito f 310; 160 ℔ jarige Kleefsche f 305, f 300; 159, 160 ℔ jarige Bovenlandsche f 285, f 290; 156, 158 ℔ jarige en nieuwe dito f 270, f 276; 156 ℔ nieuwe dito f 260; 158 ℔ Cubanka f 261. — Rogge. Nieuwe Zeeuwsche en Vlaamsche niet veel aan en 10 cts. lager: de puikste en droogste van f 5,40 tot f 5,60; mindere en Overmaassche van f 5 tot f 5,30; jarige flaauw: puike van f 5,50 tot f 5,70; mindere van f 5,20 tot f 5,30; ongedroogde in puike en wigtige soorten als voren; mindere en ordinaire kwaliteiten lager afgegeven: 156 ℔ jarige en nieuwe Rijn f 175; 148, 150 ℔ jarige dito f 160, f 165; 148 ℔ nieuwe dito f 157, f 155; 150 ℔ jarige Bovenlandsche f 165; 150 ℔ Limburger f 163; 148 ℔ jarige dito f 165; gedroogde zonder omgang. — Gerst. Nieuwe Zeeuwsche en Flackeesche winter weinig aan, de beste tot 10 cents lager, van f 4 tot f 4,20 wel opgeruimd; dan voor de mindere bestond tot f 3,80, f 3,90 weinig kooplust; Zomer mede niet veel aan, tot vorige prijzen met grage koopers, de beste van f 3,60 tot f 3,70, mindere van f 3,40 tot f 3,50 per mud; in andere soorten over de markt niets omgegaan; in veiling: 134 ℔ Nassaudietsche f 143, f 144, f 145; 130 ℔ dito f 131, f 130, f 128 verkocht. — Haver onveranderd: Zeeuwsche en Overmaassche korte van f 2,50 tot f 3,20; lange van f 2,10 tot f 2,60 per mud; van andere soorten 75 ℔ jarige inlandsche voeder f 85 gedaan. — Boekweit in de beste soorten iets lager verkocht: op 140 ℔ nieuwe Noord-Brabandsche f 150, f 152, f 154; nieuwe Groot-Brabandsche f 153, f 154; nieuwe Rijn f 150 en jarige dito in veiling f 124. — Paardeboonen tot vorige prijzen beter te verkoopen. Nieuwe Zeeuwsche en Overmaassche van f 4,50 tot f 4,70. Duivenboonen mooije kleine f 5,75, f 6; grootere dito f 5,30, f 5,50. — Witte Boonen hielden ten volle prijs: Walchersche f 8,50, f 8,80; Zeeuwsche en Goessche voor f 7,20 tot f 8,20. Bruine Boonen mede prijshoudende: Walchersche f 8,80, f 9,25; Zeeuwsche en Goessche van f 7,20 tot f 8,50 per mud. — Erwten tot staande prijzen wel afgegaan: Geldersche Graauwe van f 11 tot f 13; Zeeuwsche van f 7,50 tot f 9,50. Zeeuwsche Blaauwe van f 6,50 tot f 8,30. Zeeuwsche Witte van f 6,50 tot f 7,50 per mud. — Koolzaad goed prijshoudend: Vlaamsch 55 p. vl. en Zeeuwsch 56 p. vl. verkocht.

AMSTERDAM, 18 *October*. Tarwe tot vorige prijzen bij gerijven verkocht; n. Inl. bijsoorten slap: 130 ℔ b. Pools. f 340; 127 ℔ dito f 331; 125 ℔ p. j. Zeeuws. f 310; 132 ℔ Kubanka f 265; 122 ℔ n. Vries. f 200. — Rogge met weinig handel: 122 ℔ Pruiss. f 162, f 164 bij gerijf; 120 ℔ Rijn f 148 bij partij. — Gerst tot vorige prijzen met meerder handel: 97, 98, 99, 100 ℔ n. Old. Winter f 117, f 119, f 122, f 124; 108 ℔ Knobbe f 140; 112 ℔ Nassau-Dietsche f 160. — Haver: 75 ℔ ger. n. Dikke f 75. — Koningsberger Graauwe Erwten vonden tot f 9 en puike Deensche Groene tot f 9 a f 9,50 per mud koopers.

Koolzaad in een doen: op 9 vat dadelijk en in Oct. 59 p. vl.; April 60½ p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk en op levering in een doen; op 6/w. f 35,50; Vlieg. f 34,25 a 50; Nov. f 34 a f 34,25; Dec. f 34,25 a 50; Mei f 34,75 a f 35. — Lijnolie op 6/w. f 28,50; vlieg. f 27,50. — Hennepolie op 6/w. f 35,25; vlieg. f 34,25.

LONDEN, 13 *October*. Holl. Boter met goede vraag op ferme prijzen. Beste Friesche 96 à 98 sh. Hollandsche 76 à 80 sh., Groninger 70 à 72 sh.

LONDEN, 16 *October* Puike soorten Tarwe bedongen nagenoeg de prijzen van ll. Maandag, doch het meerendeel was 2 sh. lager. Van vreemde is weder zeer veel aangevoerd; puike kwal. was niet lager verkrijgbaar, doch om met andere kwal. op te ruimen zoude men in 2 sh. prijsvermindering hebben moeten bewilligen. Gerst in de beste soorten onveranderd, mindere bijna onverkoopbaar. Haver 6 p. a 1 sh. lager. Boonen en Erwten onveranderd; Witte 2 sh. lager.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 18 *October*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 43⅝, 43⅜, 43⅜; Dito Cert. 3 pCt. 51 3/16, 51⅞; Dito dito 4 pCt. 67⅞, 67 15/16, 67⅞; O. I. Leen. 4 pCt. 67⅛; Amort.-Synd. 3½ pCt. 68¼; Haarlemmermeer 5 pCt. 90¼; Aand. Rijnspoorweg 4½ pCt. 72¼. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 36⅛, 36¼. — SPANJE, L. bij *Ardoin* van 85 £ 5 pCt. 6 7/16, 6 9/16; Dito Dito van 510 £ 5 pCt. 6 5/16, 6 7/16, 6 5/16; Dito bij Dito, Onbep. Stukken 5 pCt. 6¼; Dito 3 pCt. 23½, 23⅜; Dito Binnenl. a 6 m. 3 pCt. 16 13/16, 16⅞, 16 13/16; Coup. Ardoin 5½. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 21⅝, 21⅞, 21⅝; Dito Dito 4 pCt. 23 3/16, 23⅜, 23 3/16. — RUSLAND. Oblig. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 97; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. 97, 97¼; Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. 85; Dito bij *Hope* 4 pCt. 75⅝, 75¾, 75¾; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCt. 75½, 76; Certific. van Inschrijving in Assignatiën 6 pCt. 57. — POLEN, Dito Aand. met Loten fl. 500 *f* 117. — OOSTENRIJK, Metalliek 5 pCt. 60, 60⅛, 60⅛; Dito 2½ pCt. 30¾, 31¼; Braz. 5 pCt. 75; N. Mexik. 5 pCt. 17⅝; Grenada 1 pCt. 11⅛.

Hollandsche fondsen waren bij onbeduidenden omzet goed prijshoudend. Van Spaansche waren Ardoins iets flaauwer, binnenl. 3 pCts. vast. Portug. waren een weinig flaauwer. Oostenrijksche hebben zich op nieuw iets verbeterd bij eenige affaire in 2½ pCts. Metalliek.

Peru Coup. *f* 1 15/32.

Koers van het geld: Prolongatie 2¼; Beleening 2½; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uren: Integr. 2½ pCt. 43⅞; Ard. a £ 510 6 5/16. Binnenl. 3 pCt. 16 13/16 a ⅞; Met. 2½ pCt. 31 3/16.

ADVERTENTIEN.

VINDICAT ATQUE POLIT.

2de Studenten-Zomerconcert,

op **DINGSDAG**, den 24sten October 1848, des avonds te 6 uur, in het CONCERTHUIS in de Poelestraat.

NATUURKUNDIG GENOOTSCHAP.

Openlijke Vergadering,

op WOENSDAG, den 25sten October 1848, te 6 uur, in de GROOTE CONCERTZAAL.

Redevoering van Dr. G. ACKER STRATINGH.

Bijdrage van Prof. H. C. VAN HALL.

KAARTJES voor VREEMDELINGEN zijn op den DAG der VERGADERING van 12 tot 1 uur te bekomen bij den Penningmeester Dr. **G. A. STRATINGH**, in de Heerestraat, tegen betaling van 50 Cents.

BUITENGEWONE VERGADERING

der LEDEN van de **ONDERLINGE BRANDWAARBORGMAATSCHAPPIJ**, gevestigd te *Woudsend*, in *Friesland*, op DONDERDAG, den 26sten October e.k., des middags te 12 uren, in de Concertzaal van den Heer VAN DER WIELEN, te *Leeuwarden*, *ten einde te delibereren en te besluiten op de bij de Directie ingekomene adressen, houdende verzoek, om de verzekering van* WIND-FABRIJKMOLENS *voor het vervolg op te heffen.*

Van wege de Directie:
A. H. TROMP,
Directeur-Boekhouder.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

⁂ Heden beviel van eene DOCHTER W. OVING, geliefde Echtgenoot van

W. DE VRIES,
Predikant.

WEDDE, 11 October 1848.

⁂ Heden morgen beviel voorspoedig van een' wélgeschapen ZOON V. M. MORISET, geliefde Echtgenoote van

C. CARDINAAL.

GRONINGEN, 15 October 1848.

⁂ Mijne geliefde Echtgenoote BERENDINA OSSEWOLT, beviel heden van een' welgeschapen ZOON.

GRONINGEN, 19 October 1848.

B. LIJBERING.

Familie en Vrienden gelieven deze *algemeene* tevens voor *bijzondere* kennisgeving aan te nemen.

⁂ Getrouwd:

POPPO A. STIKKER,
Weduwenaar van ZWAANTJE P. ENGELS,
en
ZWAANTJE WIRTJES,
van *Klooster-Dunebroek.*

BELLINGWOLDE, 13 October 1848.

⁂ Heden overleed ons geliefd Dochtertje MARTA, in den ouderdom van bijna vijf jaren. Nog bloedde ons Ouderhart door het verlies van ons Dochtertje AALTJE; echter wenschen wij ons te onderwerpen in den wil van Hem, wiens doen wijs en goed is.

GRONINGEN, 18 October 1848.

L. STAAL.
T. STAAL, geb. **SWARTWOLD.**

VERKOOPING VAN BOEKEN EN RARITEITEN,

die den 20sten November 1848, bij den Boekh. **E. C. VAN DER VEER** zal plaats hebben, bij wien dagelijks PARTIJEN ter Bijvoeging kunnen worden ingezonden. De CATALOGUS is den 14den November te bekomen.

⁂ EENE ZEER NETTE UITGAAF, à **20** Cents, der

NIEUWE GRONDWET

wordt uitgegeven door **VAN DRUTEN** en **BLEEKER**, te *Sneek*, en is in alle Boekwinkels voorhanden.

⁂ Door **A. E. C. VAN SOMEREN**, te *Zutphen*, is uitgegeven:

I. FRANSCHE SPRAAKWENDINGEN.

VERZAMELING van EIGENAARDIGE en UITGEZOCHTE ZEGSWIJZEN der NIEUWERE FRANSCHE SPREEKTAAL, ten behoeve van INSTITUTEN en GYMNASIËN bijeengebragt door Prof. L. BISCHOFF. Voorzien van eene NEDERDUITSCHE VERTALING. Prijs 75 Cents.

De Auteur heeft al deze Spraakwendingen uit de beste Fransche Schrijvers gekozen, vooral uit de rijke en beschaafde conversatiestukken van *Scribe*, *Melesville*, *Souvestre*, *Dumas*, *Etienne*, *Bouilly*, *Soulié*, *Jouy*, *Chateaubriand*, *Lamartine*, *Sue*, enz.

II. LATIJNSCH-NEDERDUITSCHE LIJST

van **NAAM-** en **WERKWOORDEN**, ingerigt ter bevordering van de KENNIS der LATIJNSCHE WOORDEN, ten gebruike bij het Onderwijs in de LATIJNSCHE TAAL, door Dr. *L. C. E. SCHÜSSLER*, Leeraar aan het Gymnasium te *Zutphen*. Prijs 60 Cents.

III. De TWEEDE AFLEVERING van:

Herinneringen uit de Geschiedenis van Christus en **zijne Kerk op Aarde.** Een Geschiedkundig-Godsdienstig Leesboek voor alle Huisgezinnen op bepaalde dagen der week, door *W. D. STATIUS MULLER*, Evang.-Luthersch Predikant te *Zutphen*. Prijs *f* 1—20.

Deze tweede Aflever. bevat de volgende stukken: 1sten Octob. De eerste Christen-gemeente. — 8sten Octob. Voorbereiding tot het H. Avondmaal. — 11den Octob. ULRICH ZWINGLI. — 22sten Octob. Edict van Nantes herroepen. — 31sten Octob. LUTHER's eerste openbare optreding. — 6den Nov. GUSTAAF ADOLF. — 13den Nov. Synode van Dordrecht geopend. — 20sten Nov. *Wendelmoet Claesdochter*, *Anneken Jans* en eenige andere martelaressen. — 24sten Nov. *John Knox*. — 3den Dec. *Gerhard Groote*, *Thomas à Kempis*, *Wessel Gansevoort* en *Rudolf Agricola*. — 15den Dec. *Philips van Marnix*. — 19den Dec. 51jarig bestaan van het Nederl. Zendelinggenootschap. — 25sten Dec. Jezus geboorte. — 26sten Dec. Tweede Kersdag. — 31sten Dec. Oudejaarsdag.

⁂ De Boekverkooper **H. R. ROELFSEMA**, geeft uit:

De NEDERDUITSCHE HERVORMDE KERK in *FRIESLAND*, sedert hare vestiging tot het jaar 1795; eene bijdrage tot de Kerkelijke Geschiedenis van Nederland, door *E. J. DIEST LORGION*, *Theol. Doct.* en *Predikant* te *Groningen*. Één deel, *f* 3,90.

BALTHASAR BEKKER in *FRANEKER*. Een Portret uit de Zeventiende Eeuw. Één deel, met Vignet, *f* 2,90.

En is door aankoop Eigenaar geworden van:

Dr. E. J. DIEST LORGION, GESCHIEDENIS van de **Invoering des Christendoms in Nederland.** Één deel, *f* 1,80.

——— GESCHIEDENIS van de **Kerkhervorming in Friesland.** Één deel, *f* 1,80.

⁂ **J. G. STENFERT KROESE**, te *Arnhem*, debiteert met goed succes:

I. Natuurkunde.

TIJDSCHRIFT voor PHYSICA, CHEMIE, PHARMACIE, NATUURLIJKE HISTORIE en LITERATUUR, alsmede de TOEPASSING op KUNSTEN, FABRIJKEN en TRAFIJKEN, uitgegeven van wege het Nat. Genootschap: *Tot Nut en Vergenoegen* te *Arnhem*. Elke Jaargang bevat 12 Nommers en kost met de Toelichtende Platen.... *f* 6—00.

No. 7 van den 5den Jaargang ziet het licht; in dat No. komt onder meerdere stukken voor: *Aanteekeningen over den groei van de vrucht van Glausium lutcum*, door den Hoogleeraar *CLAAS MULDER*, te *Groningen*.

No. 8 en 9 worden den 15den Oct. e.k. verzonden; daarin zal eene belangrijke Bijdrage voorkomen van den Heer *C. H. VAN ANKUM*, Apotheker te *Groningen*.

II. *Dr.* **G. C. Wittstein**, DE BEREIDING EN ONDERZOEKING VAN **SCHEI- EN ARTSENIJBEREIDKUNDIGE PRAEPARATEN.** Een practisch Handboek voor Apothekers. Uit het Hoogduitsch vertaald door *J. P. C. VAN TRICHT*, Apoth. te *Arnhem*. Met twee Platen, ... *f* 7—25.

Dit Werk wordt door vele Recensenten een *hoogst belangrijk practisch Handboek* genoemd, en wordt door hen aan een ieder als zoodanig aanbevolen.

III. ***A. Duflos*** en ***A. Hirsch***, **LANDBOUWKUNDIGE SCHEIKUNDE**, .. *f* 1—75.

Dit Werkje is geschreven tot eigen onderrigt voor Landbouwers, alsmede ten gebruike bij Landbouwkundig Scheikundige Onderzoekingen. De lezing daarvan zal, bij practisch onderzoek, gunstige resultaten opleveren.

IV. ***Fischer***, **PHOTOGENISCHE KUNSTEN**, ... *f* 0—75.

Dit Werkje geeft een grondig onderrigt in vele Kunsten, onder anderen in die om gekleurde Daguerreotype-portretten te vervaardigen.

⁂ Bij VONNIS van de ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Groningen*, van den 13den October 1848, op verzoek van Mejufvrouw CATHARINA GEERTRUIDA BOON, Echtgenoote van — en ten dezen gesterkt en geautoriseerd door haren Eheman MENNO BOERMA, van beroep Bakker, wonende te *Groningen*, gewezen, is **AALTJE JANS MICHIELS**, Weduwe GERRIT LIPPES DOORNBOS, vroeger Weduwe JAN OTTES BOON, zonder beroep, wonende te *Groningen*, als zich bevindende in eenen gedurigen staat van onnoozelheid, gesteld onder **CURATELE.**

Voor Extract:
Mr. H. VAN GIFFEN, *Procureur.*

Die **LEDEN** wenschen te worden van de **ONDERLINGE BRANDWAARBORGMAATSCHAPPIJ** VOOR DE STAD *GRONINGEN*, worden beleefdelijk uitgenoodigd, om op **DINGSDAG, den 24sten OCTOBER e.k.**, te zamen te komen ten Huize van de Erven TIDDENS, in *de Beurs*, des avonds te 7 uur.

Mr. H. J. TRIP.
HK. MIEDENDORP.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

De **DIRECTIE** maakt bekend, dat door haar zullen worden geveild, te *Amsterdam*, op DONDERDAG, den 16den November 1848:

24,089 Kanass. en Kranj. **JAVA SUIKER**, ligg. *aldaar*.
12,068 dito en dito **DITO**, te *Rotterdam*.

Onder voorbehouding van de gezegde hoeveelheden met ongeveer 1500 Kranjangs te vermeerderen, ingeval die nog tijdig genoeg mogten worden aangevoerd.

De Notitiën met de Veilconditiën zullen in tijds worden uitgegeven.

AMSTERDAM, 16 October 1848.

T. SCHUURMAN, *W. P.*
GOUDSWAARD, *Dir.*, *fung. Secr.*

VERKOOP VAN KOEIJEN.

Op Dingsdag, den 24 October 1848, des namiddags te 3 uren, zullen, ten Huize van den Kastelein H. MENSINGA, buiten de Boteringepoort, bij *Groningen*, op zes maanden Crediet, publiek worden verkocht: Ongeveer 25 beste **VAAL-** en **NIEUWMELKTE KOEIJEN.**

Mr. J. J. DE SITTER, *Notaris.*

OP MAANDAG, DEN 30STEN OCTOBER 1848,

des voormiddags te 10 uur, zal, voor de Behuizing, door de Weduwe R. WOLTHUIS bewoond, Oostzijde aan het Schuitendiep, nabij den Steentilpoortenboog, te *Groningen*, publiek worden verkocht: Een nette en zindelijke **INBOEDEL**, bestaande, onder anderen, in: EIKENHOUTEN KABINET, DITO SECRETAIRE, HALVE KASTKLOK, TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PORSELEIN, GLAS en AARDEWERK, KOPER-, IJZER-, TIN- en BLIKGOED, LINNEN-, en BEDDEGOED en hetgene meer zal worden gepresenteerd. Te bezien Zaturdag vóór den verkoop, des namiddags van 2—5 uur.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

Op nader te bepalen tijd en plaats zullen binnen kort publiek worden verkocht: de **STOOM-OLIE-, PEL- en KORENMOLEN**, met de daarbij behoorende **GEBOUWEN** en **LANDERIJEN**, staande en gelegen buiten het Kleinepoortje, bij *Groningen*, benevens twee **VEENPLAATSEN**, gelegen op het *Stads Kanaal*, toebehoorende aan de Firma MODDERMAN en COMP. — Alles zoodanig als breeder is vermeld in de Courant van den 22sten Augustus l.l.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

MAANDAG, den 23sten October e.k., te 10 uren, ten verzoeke en ten Huize van Mejufvrouw de Wedw. J. S. WINTER, aan de Rademarkt, de GEANNONCEERDE VERKOOP van een aanzienlijk Assortement **KAGCHELS** in soorten, KOOKKAGCHELS, 2 IJZEREN GELDKISTEN, dito LINNENMANDEN, ENZ. Te bezien **Heden** en **Morgen** namiddag van 1—4 uren.

FIRMA **Steen & Comp.**

Dingsdag, den 24sten October

1848, des middags te 12 uur, zullen, ten verzoeke en ten Huize van den Kastelein H. BACKHAUS, in *'t Blaauwe Paard*, aan het Nieuwe Kerkhof, bij uitmijning worden verkocht: **13** puik-Vette ***JONGE KOEIJEN.***

FIRMA **Steen & Comp.**

OP DONDERDAG, DEN 26STEN OCTOBER E.K.

des voormiddags te tien uur, ter Behuizing van D. NOORDHOFF, in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat alhier, verkoop van diverse **ROERENDE GOEDEREN**, bestaande in: SECRETAIRE, BUREAU, TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, KOPER, TIN, GLAS, AARDEWERK, VERLAKTE GOEDEREN, beste BEDDEN, HALVE KASTKLOK, LINNEN- en TAFELGOED — en eene groote partij **WINKELGEREEDSCHAPPEN.** Alles te bezien daags vóór den Verkoopdag, des namiddags van 2 tot 5 uur.

BAKKER EN WOLTHERS,
Deurwaarders.

⁂ De Notaris **BEEKHUIS**, te *Buitenpost*, zal, op DONDERDAG, den 26sten October 1848, des morgens te 10 uur, ten Huize van den WelGeboren Heer C. M. VAN HAERSMA DE WITH, aldaar, publiek, bij Boelgoed verkoopen:

Twee overdekte WAGENS, eene KAPCHAIS, ARRESLEE, eenig PAARDENTUIG, 2 BOERENWAGENS, AARDKARREN, eene KERN, benevens EMMERS, TOBBEN, VATEN en meer andere **BOERENGEREEDSCHAPPEN**; wijders: TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, MANGEL, LINNENPERS, BED en PEUL, eene aanzienlijke partij KOPER, TIN, IJZER, HOUT en AARDEWERK, en eindelijk een **SCHIPHUIS** op ***afbraak***, eenige KERSENBOOMEN, en hetgene ten dage des verkoops meer zal worden aangeboden.

⁂ Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, ten verzoeke van den Logementhouder E. J. DE VRIES, op de *Zoutkamp*, en CONS., op MAANDAG, den 30sten October 1848, des namiddags te 2 uur, ter na te melden Behuizing, publiek te koop presenteren:

Een aanzienlijk en van ouds gerenomeerd **LOGEMENT EN HERBERG**, bestaande in eene ruime BEHUIZING, waarin diverse BENEDEN- en BOVENVERTREKKEN, voorzien van vele GERIJFELIJKHEDEN, met annexe SCHUUR en STALLING, benevens derzelver eigen ERF en GROND, staande en gelegen op de *Zoutkamp*.

Mr. H. VAN BOLHUIS.

IN KOOP OF IN HUUR

wordt gevraagd tegen den 1sten Mei 1849, liefst vroeger: eene wél ter nering staande **KOOPMANS BEHUIZING**, binnen deze Stad; in het bijzonder geschikt tot eene **TABAKS-AFFAIRE.** Adres met opgave van stand, prijs en tijd aan het BUREAU DEZER COURANT, onder Letter S.

TE HUUR,

tegen den 1sten November: Eene **HEEREN BEHUIZING**, aan den Oostkant van Der-Aa, lett. A. no 334, voorzien van drie rojale KAMERS, ruime KEUKEN, KELDER, ZOLDERS, ENZ. Te bevragen bij den Koopman er naast, of bij den Eigenaar

H. J. KONING,
bij de Sluizen.

MEN VRAAGT TE HUUR,

om spoedig te aanvaarden: een **BENEDEN-** of **BOVENHUIS**, van 5 à 6 Kamers, benevens overige Gerijfelijkheden, en gelegen aan eene der beide *Markten*, of in de *Heerestraat*. — Opgaaf van plaats, grootte en prijs gelieve men spoedig in te zenden aan het BUREAU dezer COURANT, onder letter G. J.

JOHS. VAN GIFFEN,

bij den Ebbingeboog,

heeft ontvangen: diverse **LAKENS**, DONKER, MID. BL., WIT en CARMOZIJN **BAAI** en **B. BAAI**, FIJN en ORDINAIR **HEMDEN FLANEL**, BEST en ORDINAIR 5/4 Els. Gr. **LINNEN**, GEMAAKTE **KORENZAKKEN** en meer andere **MANUFAKTUREN**, waarmede hij zich tot-zuinige prijzen ten vriendelijkste aanbeveelt.

Ondergeteekende berigt door deze aan het geachte Publiek, dat hij zich bekwaam heeft gemaakt in het vervaardigen van **LAARZEN** en **SCHOENEN volgens de Amerikaansche wijze**, te weten, zonder die te naaijen, maar de zolen met eene dubbele rij pluggen vast te hechten; iets wat niet alleen sterker, maar ook fraaijer werk oplevert. Verzoekt vriendelijk de gunst.

JOHAN BERNARD SCHULTE,
te *Sappemeer*.

TE KOOP:

Eene kleine partij **HANNOVERSCHE ZANDAARDAPPELEN**, bij de Vijf Kop 20 Cents, Ned. Mud drie Gulden. Te bevragen en verkrijgbaar bij G. F. RASKER, op den Hoek van het Ameland alhier.

Een **SMIDSKNECHT**, zijn Werk verstaande, kan dadelijk **WERK** bekomen bij

J. R. KUIPERS,
in de Violenstraat, te *Groningen*.

Ondergeteekende verlangt ten spoedigste een' **LEERLING** in zijne **KOEK-** en **BANKETAFFAIRE.**

R. J. VAN KREGTEN, te *Groningen*.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

OCTOBER 1848.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDSTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
8	763,36	761,83	762,23	11,5	19,0	15,5	0,95	0,87	0,93	Z.Z.O.	Z.Z.O.	Z.W.	helder.	bewolkt.	betrokken.
9	761,72	759,66	755,43	13,5	16,0	13,0	0,97	0,87	0,94	W.Z.W.	W.Z.W.	Z.t.W.	betrokken.	„	regen.
10	747,47	744,69	739,16	11,3	12,8	11,2	0,95	0,87	0,95	Z.W.	Z.W.	Z.Z.W.	bewolkt.	„	„
11	750,48	753,00	755,47	11,3	14,0	10,1	0,92	0,86	0,93	N.	N.	N.NW.	„	„	bewolkt.
12	757,40	758,35	759,91	10,5	12,3	8,9	0,94	0,85	0,90	„	N.N.O.	N.N.O.	„	„	„
13	761,80	762,32	764,45	9,4	10,7	9,0	0,91	0,92	0,90	N.O.	N.O.t.O.	N.O.	betrokken.	betrokken.	betrokken.
14	764,95	763,92	763,46	8,4	10,5	8,5	0,83	0,84	0,91	N.O.t.O.	N.O.	„	bewolkt.	„	„

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.